КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. № 41 (8031). ● 1 март, 1983 йил ● СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ «УЙ-ЖОЙ БИНОЛАРИ ВА СОЦИАЛ-МАИШИЙ ОБЪЕКТЛАР ҚУРИЛИШИ ПЛАНЛАРИНИ БАЖАРИШНИ ТАЪМИНЛАШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА» ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛДИ.

Қарорда қайд этиладики, КПСС XXVI съездида белгиланган социал программага мувофиқ мамлакатимизда уй-жойлар ва маданий-маиший объектлар қурилиши кенг кўламларда олиб борилмоқда. Шу беш йиллик бошидан буён жами саҳни 210 миллион квадрат метрдан ортиқ уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди, уй-жойлар янада ободонлаштирилди, умумий таълим мактаблари, мактабгача тарбия болалар муассасалари, касалхоналар ва поликлиникалар тармоғи кўпайди.

Шу билан бирга бу соҳада ўтказилаётган ишлар ҳали партиянинг талабларига тўла даражада мос келмаяпти. Кўпгина меҳнаткашлар уй-жой шароитларининг яхшиланишига муҳтождирлар. Уй-жой етишмаётганлиги сабабли янги ташкил этилган ишлаб чиқариш қувватлари ҳамма жойда ҳам, айниқса Сибирь ва Узоқ Шарқ районларида кадрлар билан таъминланаяпти, деб бўлмайди.

Уларнинг ҳаммаси министрликлар ва идораларнинг, иттифоқдош республикаларнинг айрим раҳбарлари ушбу масалага етарлича эътибор бермаётганликларининг оқибатидир.

КПСС Марказий Комитети уй-жойлар қурилиши юзасидан план топшириқларининг бажарилмаслиги фактларини тоқат қилиб бўлмайдиган ҳол, деб ҳисоблайди. Икки йил ичида йиллик планларда кўзда тутилганига қараганда камроқ уй-жойлар барпо этилган. Мактабгача болалар муассасалари, ҳунар-техника билим юртлари қурилишида ноқулай аҳвол вужудга келмоқда. Касалхоналар ва поликлиникалар паст суръатлар билан барпо этилмоқда. Айниқса қишлоқда якка тартибда уй-жой қурилиши ҳажми асоссиз равишда қисқартирилмоқда, уй-жой қурилиши кооперацияси суст ривожлантирилмоқда.

Туркманистон, Тожикистон, Молдавия ва Қирғизистон ССРда, Россия Федерациясининг бир қанча автоном республикалари, ўлкалари ва областларида, Украина ва Қозоғистонда уй-жойлар ва маданий-маиший объектлар қурилиши планлари бажарилмаяпти.

Қарорда уқтириб ўтилганидек, СССРнинг кўпгина министрликлари ва идоралари, иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, ўлка, область партия комитетлари, халқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари уй-жой бинолари ва социал-маиший объектлар қурилиши планларининг бажарилмаётганлигига тоқат қилиб келмоқдалар, белгиланган топшириқларни барбод этиш фактларига ўткир принципиал баҳо бермаяптилар. Қурилиш ва пардозлаш ишларининг сифати пастлиги жиддий ташвиш туғдирмоқда.

Планлар қониқарсиз бажарилаётганлиги учун қурилиш министрликларининг коллегиялари ва шахсан министрлар қаттиқ жавобгардирлар, улар уй-жой граждан қурилиши билан суст шуғулланмоқдалар, уни биринчи даражали аҳамиятга молик иш, деб ҳисобламаяптилар. СССР Оғир саноат объектлари қурилиши министрлиги билан СССР Саноат қурилиши министрлигининг 1981 — 1982 йилларда жами саҳни салкам икки миллион квадрат метр уй-жой биноларини кам қуриб берди. СССР Нефть ва газ саноати қурилиши министрлиги, Минвостокстрой, Энергетика ва электрлаштириш министрлиги, бошқа министрликлар уй-жойларни ва социал-маиший объектларни фойдаланишга топширишда анчагина қолоқликка йўл қўйдилар.

(Давоми 3-бетда).

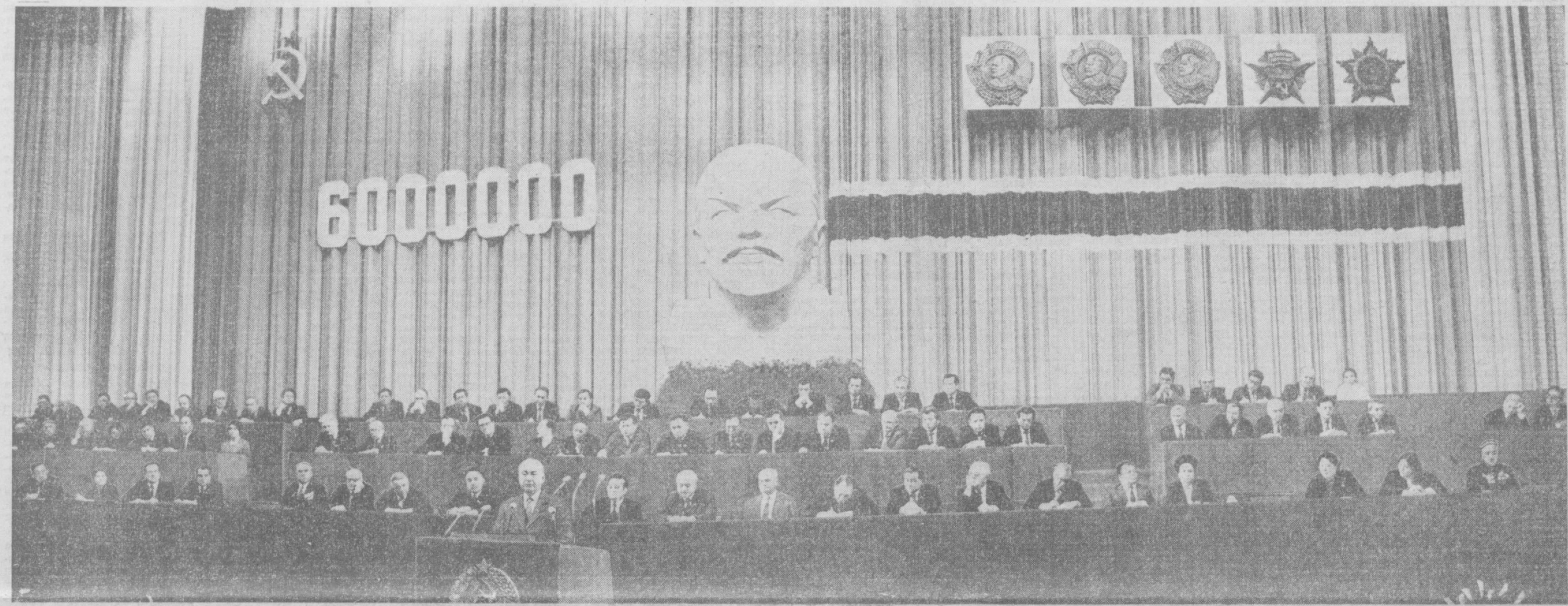

ТОШКЕНТ. Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойи. Суратда: қурултой президиуми.

А. Горокрик ва Б. Юсупов фотоси. (ЎзТАГ).

ЯНГИ ЗАФАРЛАР БИЛАН ВАТАННИ ҚУВОНТИРАМИЗ!

РЕСПУБЛИКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИЛҒОРЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИДАН

Пахтазор ва ғаллазорларнинг қаҳрамонлари, маккажўхорикорлар, чорвадорлар, агросаноат комплекси бошқа тармоқларининг меҳнаткашлари 28 февраль куни республика қишлоқ хўжалиги илғорларининг анъанавий қурултойига тўпландилар. Улар ўтган йилги ишларни якунлаш, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг докладлари ва нутқларида баён этилган қоида ҳамда хулосалардан келиб чиқадиган талаблар асосида беш йилликнинг учинчи йили вазифаларини белгилаб олиш учун республика пойтахтига келдилар.

Дала ва фермаларнинг меҳнатчилари билан бирга қурултойга олимлар, сув хўжалиги мутахассислари, саноат корхоналари, қурилишлар коллективларининг намояндалари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг вакиллари — хуллас қишлоқ хўжалигини жадал ривожлантириш ишига ўзларининг фидокорона меҳнати билан ҳисса қўшаётган кишилар тўпланишди. В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройи залида қардош пахтакор республикалар — Озарбайжон, Тожикистон ва Туркманистондан келган мусобақадош дўстларнинг делегациялари ҳам бор эди.

Бу галги қурултой зўр сиёсий активлик ва меҳнат жўшқинлиги вазиятида ўтмоқда. Республиканинг қишлоқ меҳнатчилари КПСС XXVI съезди белгилаган улуғвор вазифаларни, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги пленумлари қарорларини сабот билан турмушга татбиқ этмоқдалар. Бултур улар қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришда, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ҳамда тайёрлашни купайтиришда салмоқли муваффақиятларга эришдилар. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги арафасида ажойиб меҳнат ғалабасига эришиб, ўзларининг Ватан олдидаги интернационал бурчларини шараф билан бажарган пахтакорларнинг қаҳрамонона жасорати алоҳида мақтов ва таҳсинга лойиқдир. Улар мўл-кўл «оқ олтин» ҳосили билан ватанни янада қувонтирдилар. Ўтган йили ғаллакорлар, чорвадорлар, қишлоқ хўжалиги бошқа тармоқларининг меҳнаткашлари ҳам юксак кўрсаткичларга эришдилар. КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати республика халқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисида қилаётган доимий ғамхўрликнинг амалий натижаси мана шундай бўлди.

Ўзбекистон деҳқонлари ва чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили учун янги янада юксак марраларни белгиламоқдалар. Пахтачилик, ғаллачилик, чорвачиликни, бошқа тармоқларни янада юксалтиришни таъминлаш, мамлакатга имкони борича кўпроқ қишлоқ хўжалик маҳсулоти бериш лозим.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси И. Б. Усмонхўжаев кириш нутқи сўзлаб, қурултойни очди.

1982 йилнинг якунлари ва қишлоқ хўжалиги ходимларининг 1983 йилги социалистик мажбуриятлари тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев доклад қилди.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан кишилар ўтган йилги иш натижаларини батафсил таҳлил этиш билан бирга асосий диққат эътиборни ҳали ҳал этилмаган резервларга қаратдилар, бу резервларнинг ишга солиниши пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини тез суръатлар билан ривожлантириш, КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни муваффақиятлироқ ҳал этиш имконини беришини уқтириб ўтдилар.

Пахта етиштириш ва тайёрлашни янада кўпайтириш — республика қишлоқ меҳнатчиларининг бош вазифаси, ватанпарварлик бурчидир. Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Қува районидаги Димитров номли колхоз бригадири, Меҳнат Шуҳрати орденининг тўла нишондори М. Кўчқоров, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари С. М. Мамарасулов, Чимбой район партия комитетининг биринчи секретари Х. Жумамуродов, Поп районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бригадири А. Арслонов, бошқа нотиқлар шу ҳақда гапирдилар. Улар пахта ҳосилдорлигини ошириш, «оқ олтин» сифатини яхшилаш учун янги резервларни доимо қидириб топиш кераклигини уқтириб ўтдилар. Ғўза парваришининг агротехникасини такомиллаштириш, деҳқончилик маданиятини ошириш, илм-фан ютуқларини ва илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш шунга эришишнинг йўлидир. Ғўза парваришининг «Тошкент технологияси»ни республиканинг барча зоналарида ёйиш зарур. Барча материал, техника ресурсларидан ва ишчи кучларидан самарали фойдаланишга асосланган бундай технология Ўзбекистон шароитларида жуда яхши қўл келишини кўрсатиб, пахтадан мўл ҳосилгина эмас, шу билан бирга эртанги ҳосил олиш, пахта тайёрлаш умумий ҳажмида биринчи сортли пахта улушини кўпайтириш имконини ҳам беради. Оқ олтин район партия комитетининг биринчи секретари Ш. Ж. Тетуев, Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз агроучастка бошлиғи З. Мўминов, Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси А. И. Ким, Жонбой районидаги «Москва» колхозининг бригадири З. Мўминова, «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси станокчиларининг бригадири Л. Л. Недорезов ўз нутқида хўжаликлардаги мавжуд ҳар бир қишлоқ хўжалик машинасининг энг юксак иш унумдорлигига эришиш, чигит экиш, ғўза қатор ораларига ишлов бериш ва етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олиш вақтида техниканинг бекор туриб қолишини мумкин қадар камайтириш учун барча чораларни кўриш зарурлигини таъкидладилар. Гектар унумдорлигини ошириш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш, қўриқ ерларга алоҳида эътибор бериш керак.

Қурултойда таъкидлаб ўтилганидек, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли равишда амалга ошириш, совет кишиларининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаб-эҳтиёжларини янада тўлиқроқ қондириш республика қишлоқ меҳнаткашлари фаолиятининг энг муҳим йўналишларидан биридир. Шу муносабат билан дон етиштиришни янада кўпайтириш зарурлиги қайд этиб ўтилди. Ўзбекистонда маккажўхоридан мўл ҳосил олиш учун барча шарт-шароитлар мавжуд, республикада шу экинни етиштирувчи ихтисослаштирилган совхозлар ташкил этилган. Гектар бошига юз центнер ва ундан ҳам кўпроқ «қаҳрабо дон» олаётган хўжаликларнинг тажрибасини барча районларда иложи борича кенгроқ оммалаштириш керак.

Республика сабзавот мева, узум, полиз маҳсулотлари ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун катта-катта имкониятларга эга эканлиги қурултойда таъкидлаб ўтилди. Бу тармоқларни концентрациялаш ва ихтисослаштиришни янада ривожлантиришга эришиш зарур.

Қурултой қатнашчилари чорвачиликни янада ривожлантириш йўлларини муҳокама қилдилар. Томди район партия комитетининг биринчи секретари А. Елемесов, Кўкдала районидаги «Чорвадор» совхозининг бош чўпони Б. Давлатов, Жиззах районидаги Жданов номли совхоз бригадири К. Йўлдошев, Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхозининг бригадири О. Ҳамроева ва сўзга чиққан бошқа кўпгина нотиқлар республиканинг бир қанча хўжаликларида гўшт, сут, тухум етиштиришни интенсив кўпайтириш учун ҳали барча резервлар ва имкониятлардан тўлиқ фойдаланилмаётганлигини таъкидлаб ўтдилар. Вазифа чорва ва паррандаларни муттасил кўпайтириб, молларнинг маҳсулдорлигини оширишдан иборат эканлиги қайд этилди. Тармоқни саноат негизига ўтказишни тезроқ ниҳоясига етказиш чорвачилик комплекслари, паррандачилик фабрикаларининг қувватларидан энг кўп даражада фойдаланиш, наслчилик ишини такомиллаштириш зарур.

Ем-хашак етиштиришни кўпайтириш асосий вазифаларнинг биридир. Алмашлаб экишни бундан буён ҳам жорий этиш, майдон бирлигидан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини энг кўп даражада олиш имконини берадиган такрорий, оралиқ, аралаш экинлар майдонини кенгайтириш бу вазифани ҳал этиш йўлидир.

Қурултойда сўзга чиққан кишилар деҳқонлар билан чорвадорларнинг биринчи навбатдаги вазифалари тўғрисида гапирдилар. Экиш кампанияси яқинлашиб қолди, бинобарин, уни юксак агротехника даражасида ва энг яхши муддатларда ўтказиш керак.

Қурултой қатнашчиларининг нутқларида қишлоқ меҳнаткашларининг меҳнат ва турмуш шароитларини янада яхшилаш зарурлиги қайд этиб ўтилди.

Қурултойда Озарбайжон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Ш. А. Расулзода нутқ сўзлади. У мусобақадош респуйбликалар қишлоқ меҳнаткашларининг қардошлик алоқалари йил сайин мустаҳкамланиб бораётганлигини таъкидлади.

Тожикистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Н. Мақсудов қурултойда нутқ сўзлаб, шуни қайд этдики, Ўзбекистон «оқ олтин» миришкорларининг муваффақиятлари, уларнинг бой тажрибаси тожик деҳқонлари учун ҳам яхши мактаб бўлиб, пахтазорлар ҳосилдорлигини ва пахта етиштиришни кўпайтиришда уларга ёрдам бермоқда.

Туркманистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри А. Х. Хўжамуродов ўз нутқида пахтакор республикалар меҳнаткашларининг анъанавий алоқалари, қалин дўстлиги ва ўзаро ёрдами тўғрисида гапирди.

Қурултойда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. Қурултой аҳли уни самимий кутиб олди.

Қурултой қатнашчилари Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1983 йилги социалистик мажбуриятларини якдиллик билан қабул қилдилар. Озарбайжон, Тожикистон ва Туркманистон қишлоқ меҳнаткашлари билан анъанавий социалистик мусобақани давом эттиришга қарор қилинди.

Қурултой ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, А. А. Хўжаев, Қ. К. Камолов, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, У. У. Умаров КПСС Марказий Комитети секторининг мудири Б. М. Истомин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, В. К. Михайлов, Б. Р. Раҳимов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев иштирок этдилар.

* * *

Ўзбекистон санъат усталари қурултой қатнашчилари учун катта байрам концерти қўйиб бердилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Тошкент области колхоз ва совхозларининг 1983 йилда картошка етиштиришни 185 минг тоннагача, яъни 1982 йилда амалда олинганига қараганда 33 процент ошириш борасидаги тадбирларини маъқуллади.

Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда қайд этиб ўтилганидек, картошкакорликни ихтисослаш ва концентрациялаш, илм-фан ва илғорлар тажрибасини жорий этиш ишларини юксак даражада механизациялаш асосида белгиланган тадбирларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, область колхоз ва совхозлари раҳбарларининг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисобланиши лозим. Қолоқ хўжаликлар ва бригадаларга мўл ҳосил олишда зарур ёрдам берилиши керак.

Республика Госпланига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига, Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига, Ўзбекистон ССР Госкомсельхозтехникасига минерал ўғитлар, заҳарли химикатлар, гербицидлар, қишлоқ хўжалиқ техникаси, хусусан картошкани парвариш қилиш ва йиғиштириб олишни механизациялаш даражасини ошириш учун МТЗ-80 тракторлари ва картошка экадиган механизмларнинг ўз вақтида ажратиб берилишини таъминлаш Тошкент областининг колхоз ва совхозларига мумкин қадар кўпроқ ёрдам кўрсатиш топширилди.

«Узсортсемовощ» бирлашмаси Тошкент областининг хўжаликларига айниқса тезпишар навли картошка уруғлигини мамлакатнинг шимолий районларидан етарли миқдорда ташиб келтириш юзасидан қўшимча чоралар кўришлари шарт.

Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари Тошкент области колхоз ва совхозларининг тадбирларини барча хўжаликларда кенг кўламда муҳокама этишлари ва 1983 йилда картошка етиштиришни кўпайтириш юзасидан белгиланган топшириқлар сўзсиз бажарилиши учун амалий чоралар кўришлари зарур.

(Тадбирлар газетанинг 4-бетида босилмоқда).

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети 1933 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини ўз вақтида ва сифатли бажариш юзасидан районлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1983 йил 21 февралгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга **берилди:**

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Оққўрғон районига. Бу районда 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини бажаришда юқори суръатларга эришилган.

Байроқ Бўка районидан олиб берилади

Сабзавотчиликка ихтисослашган Бўстонлиқ районига. Бу районда 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирлар комплексини бажаришда юқори суръатларга эришилган.

Байроқ Орджоникидзе районидан олиб берилади.

1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни бажаришда Коммунистик, Бекобод ва Калинин районларида яхши ишлар қилинаётганлиги қайд этилди.

Пискент ва Паркент районларида 1983 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни бажаришда сусткашликка йўл қўйилаётганлиги кўрсатиб ўтилди.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Оққўрғон ва Бўстонлиқ районларига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИ

1982 ЙИЛ ЯКУНЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ 1983 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ Н. Ж. ХУДОЙБЕРДИЕВ доклади

Азиз ўртоқлар!

Барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми белгилаб берган улуғвор бунёдкорлик режаларини ижодий куч-ғайратга тўлиб-тошган, ватанпарварлик шижоати жўш урган бир вазиятда баланд руҳ билан амалга оширмоқдалар.

Республикамиз меҳнаткашлари программ ҳужжатлар — КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида ва ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган тантаналарда қилган докладида мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг бундан буёнги бош йўналишлари тўғрисида баён этилган қоидалар, хулосалар ва йўл-йўриқларни ўзларининг жанговар ҳаракат программаси, деб қабул қилдилар.

Республика меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликни янги зафарлар билан нишонламоқдалар. Саноат ва қишлоқ хўжалигида, транспортда, капитал қурилишда ва аҳолига хизмат кўрсатиш соҳасида ўтган икки йилнинг планлари тўла ва ошириб бажарилди. Халқ фаровонлиги муттасил ошиб бормоқда. Бу йил ҳам ишлар яхши бошлаб юборилди.

Республиканинг муваффақиятлари ғоят катта. Ўзбекистон ССР 1982 йилда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи билан сурункасига ўнинчи марта мукофотланди. Аммо олдинда янги, яна ҳам кенг ва масъулиятли вазифалар турибди. Бу вазифаларни амалга ошириш куч-ғайратни яна ҳам кўпроқ сафарбар этишни, ички резервлар ва имкониятлардан тўлиқроқ фойдаланишни, ҳар бир участкада, ҳар бир иш жойида давлат ва меҳнат интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни талаб этади.

Қишлоқ меҳнаткашлари ўзларининг навбатдаги қурултойига яхши натижалар билан келдилар. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг барча турларини — пахта, дон, мева-сабзавот, узум, гўшт, сут, тухум, жун, қоракўл, пилла, каноп ва тамаки етиштириш ҳамда давлат йўли билан харид қилиш юзасидан 1982 йилги ҳамда беш йиллик икки йилги планлари тўла ва ошириб бажарилди.

КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорлари асосида ишлаб чиқилган СССР Озиқ-овқат программасига мувофиқ қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига ортиб бораётган талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондириш мақсадида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ва у билан боғлиқ саноат тармоқларини янада юксалтириш тадбирлари амалга оширилмоқда.

Совет Ўзбекистони Совет Иттифоқининг асосий пахта базасидир ва шундай бўлиб қолаётганлиги ҳаммага маълум. КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати зўр ғамхўрлик қилиб ғоят катта ёрдам бераётганликлари, колхоз ва совхозлар меҳнаткашларининг фидокорона ишлари туфайли Ўзбекистонда пахтачилик юксак суръатлар билан барқарор ривожланмоқда. Кейинги уч йил мобайнида республика Ватанга 6 миллион тоннадан ғоят қимматли хом ашё етказиб бермоқда.

Ўтган йили чигит экишдан бошлаб то ҳосилни йиғиштириб олгунга қадар барча ишлар нақадар оғир шароитларда олиб борилганлиги ҳаммангизга маълум. Вужудга келган қийинчиликларни бартараф этиш, улардан кўриладиган зарарни ниҳоятда камайтириш, мўл ҳосил етиштириш ва йиғиб териб олиш учун дала меҳнаткашлари, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари ҳақиқатан ҳам юксак маҳорат, уюшқоқлик ва матонат намунасини кўрсатдилар.

Шаҳар ва посёлкаларнинг юз минглаб меҳнаткашлари, олий ўқув юртларининг студентлари, техникумлар, ҳунар-техника билим юртлари, мактабларнинг ўқувчилари ватанпарварлик ғайрат-шижоати билан пахтазорларга чиқдилар, ҳосилни сақлаб қолишга отландилар.

Пахта учун оғир жангда шарафли зафар қучдик. Эришилган катта ғалаба КПСС Марказий Комитетининг юксак баҳосига сазовор бўлди.

6 миллион тонна пахтанинг 60 процентдан кўпроғи биринчи сортларга топширилди, бу эса 1981 йилдагига қараганда 844 минг тонна кўпдир.

Ҳар гектар майдондан 32 центнердан ҳосил олинди. Энг қимматли ингичка толали пахтадан 463 минг тонна тайёрланди. Бу шундай пахтанинг ўнинчи беш йилликда тайёрланган ўртача йиллик ҳажмидан бир ярим баравар кўпдир.

Қўлга киритилган ғалабада республика барча областлари меҳнаткашларининг фидокорона куч-ғайратлари ўз аксини топган.

110 район, 649 колхоз, 333 совхоз пахта тайёрлаш планини бажарди.

21 районнинг меҳнаткашлари гектар бошига 40 центнердан ошириб ҳосил кўтардилар. Ғиждувон, Гурлан, Хонқа, Хива, Ленин йўли, Боғот, Беруний, Китоб районларининг пахтакорлари ҳар гектар ердан 43—46 центнерга етказиб пахта топширдилар.

Етмиш беш колхоз ва совхоз гектар бошига 45—50 центнердан ҳосил кўтарди.

1982 йил пахтачилик бригадаларининг рекорд ҳосил олиши учун оммавий ҳаракати бошланганлиги билан ҳам шонли йилдир. Биринчи марта 750 дан зиёд бригада гектардан ўрта ҳисобда 50—60 центнер ва ундан ҳам кўпроқ пахта олди.

Қишлоқ хўжалик илғорлари, меҳнат новаторларининг ажойиб армияси ўсиб, унинг сафлари кенгайди. Бундай илғорлар ва новаторлар кўп бўлиб, бутун республика улар билан ҳақли равишда фахрланмоқда.

Азиз ўртоқлар, шонли пахтакорларга, механизаторларга, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларига, «Сельхозтехника», пахта тозалаш заводлари, транспорт ташкилотларининг ходимларига, қишлоқ хўжалик авиацияси учувчиларига, шаҳарлар ва посёлкаларнинг меҳнаткашларига, 1982 йилги социалистик мажбуриятларни бажаришга салмоқли ҳисса қўшган барча кишиларга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, қурултой қатнашчилари номидан чуқур миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Халқлар ленинча дўстлиги самаралари, пахтакор республикалар анъанавий социалистик мусобақасининг самарали натижалари республика пахтачилиги ютуқларида мужассамлашган. Бугун ҳам биз қурултой минбаридан туриб, мамлакатнинг қардош халқларига улар бераётган сахий ва қимматли ёрдами учун яна сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этамиз.

Ўртоқлар!

Ўзбекистон деҳқонлари ўн биринчи беш йилликда 30 миллион тонна пахта етиштириш мажбуриятини олишган. Бинобарин эришилган даражани ҳисобга олиб, бу йил камида 6 миллион тонна пахта етиштириб давлатга сотиш, шунинг тўрт миллион тоннасини машиналар билан териб олиш керак.

Бу осон вазифа эмас. Аммо бу вазифани ҳал этиш учун бизда барча имконият мавжуд бўлиб, гап улардан тўлиқроқ фойдаланишда қолган.

Қолоқ районлар, колхоз ва совхозларда илғорлар даражасига кўтариш — қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида бўлгани каби пахтачиликда ҳам катта резервлардан биридир. Ўтган йили 301 хўжалик пахта тайёрлаш планини уддалай олмади, улар 242 минг тонна пахтани кам берди. Қолоқ хўжаликларнинг коллективлари, районларнинг раҳбарлари шу йилги планларни сўзсиз бажарибгина қолмай, 1982 йилги қарзларни ҳам узиш учун ҳамма ишни қилишлари керак.

Ҳосилдорликни бутун чоралар билан ошириш пахтачиликнинг катта резерви бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Кўпгина колхоз ва совхозларда ҳосилдорлик ҳали паст. Масалан, 1982 йилда 250 колхоз ва совхоз атиги 25 центнердан ҳосил йиғиштириб олди. Ҳосилдорлик бундан ҳам паст бўлган хўжаликлар мавжуд.

Янги ўзлаштирилаётган ерлардан фойдаланиш пахта етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтиришда ғоят катта аҳамиятга эгадир. Маълумки, бундай ерлар вилтга чалинмаган бўлиб, уларда 108-Ф навли чигит, республиканинг шимолий зоналарида эса С-4727 навли чигит экилганида мўл ҳосил етиштириш мумкин.

Фан-техника тараққиёти ютуқларидан янада тўлиқроқ фойдаланиш, ғўза парваришининг Тошкент индустриал технологиясини ҳамма жойда татбиқ этиш муҳим резервлардир. Тошкент технологиясининг моҳияти механизациялаш юксак даражада бўлгани ҳолда жамики ишлар комплексини ўз вақтида ва сифатли бажаришдан иборатдир.

Конкрет тупроқ иқлим шароитларини ҳисобга олиб, барча хўжаликларда индустриал технологияни кенг жорий этиш партия ва совет ташкилотларининг, Қишлоқ хўжалик министрлиги агросаноат бирлашмаларининг, «Главсредазирсовхозстрой»нинг, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг биринчи даражали бурчидир.

Икки ярусли шудгорлаш, тупроқни чуқур юмшатиш, туксизлантирилган чигитни кенг қаторлаб аниқ экиш, пушталарга экиш каби илғор агротехника усулларидан самарали фойдаланиш катта афзалликлар беришини колхоз ва совхозларнинг тажрибаси тасдиқлади. Ғўзани суғориш ва қатор ораларига ишлов беришнинг синалган усулларини кенг қўлланиш туфайли қимматли натижаларга эришилди. Ёғингарчиликдан кейин ҳосил бўладиган қатқалоқни тезда тугатиш чоралари ҳам самаралидир.

Шу билан бирга кейинги йилларнинг тажрибасини умумлаштира туриб, шуни қайд этишга тўғри келадики, кўпгина хўжаликларда агротехникани жиддий равишда бузишга йўл қўйилмоқда, бу эса талайгина ҳосилнинг нобуд бўлишига олиб келмоқда.

Хўш, ана шу бузилишларнинг моҳияти нималардан иборат?

Биринчидан, табиий намликда барвақт муддатларда чигитнинг соғлом, қийғос ва тўла-тўкис ундириб олинишини таъминланмайди. Бу эса қўшимча суғоришни муқаррор талаб этади ва чигитлар кечроқ униб чиқишига олиб келади, ғўзанинг нормал ўсишини ва эрта муддатларда ҳосил тугишини кечиктиради.

Иккинчидан, экинлар кун сайин пухта парвариш қилинмаслиги натижасида ғўза тупининг ўрта қисмидаги энг қимматли ҳосил тугунчалари кўплаб тўкилиб кетади.

Учинчидан, ғўза тупларининг талаб қилинадиган қалинлиги барча далаларда ҳам таъминланаётгани йўқ, жуда кўп сийракликка йўл қўйилмоқда.

Тўртинчидан, серқатнов йўллардан олисдаги кўпгина пахтазорларни бегона ўтлар босиб кетган бўлиб, улар ғўзани нобуд қилаётганлиги кузатилмоқда.

Минерал ва органик ўғитлардан мавжуд тупроқ картограммаларини ҳисобга олган ҳолда фойдаланиш ишида зарур тартиб ҳамма жойда ҳам таъминланган деб бўлмайди. Бир қанча хўжаликларда ҳар бир килограмм тўйимли модда ҳисобига фақат 4—5 килограммдан пахта олинмоқда.

Ишлаб чиқаришнинг барча жараёнларини, айниқса, сермеҳнат йиғим-терим ишларини кенг кўламда комплекс механизациялаштирмай туриб, пахтачиликда муваффақиятларга эришиб бўлмайди. Бу — бутун қишлоқ хўжалигини ривожлантириш каби шу тармоқни ҳам ривожлантиришнинг бош йўлидир. Бу соҳада каттагина муваффақиятларга эришилганлиги маълум. Ҳозир хўжаликларда 35 мингтадан кўпроқ пахта териш машинаси бор. Техникани яхши эгаллаб олган тажрибали механизатор кадрлар етишди. Бултур ниҳоятда ноқулай шароитларда Тошкент областида ҳосилнинг 80 процентдан кўпроғи машиналар билан йиғиштириб олинди. Республиканинг юзлаб механик-ҳайдовчилари 300—350 тоннадан пахта териб бердилар.

Аммо ҳали ғўза парваришини жараёнларини механизациялаш масалалари ҳамма жойда ҳам диққат марказида турибди, деб бўлмайди. Жумладан, ўтган йили бир қанча районларда механизмлар ёрдамида пахта териш ҳажми сезиларли даражада пасайганлиги шундан далолат беради. Масалан, Пешку, Когон, Толлимаржон, Шўрчи районларида етиштирилган ҳосилнинг атиги 10—16 проценти машиналарда териб олинди.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш миқёси ортиб бораётганлиги муносабати билан ҳосилни тўла-тўкис йиғиштириб олиш, пахтани яруслар бўйича сифатли териш чигитнинг шикастланишини ва пахтанинг булғанишини камайтириш, ерга тўкилган пахтани йиғиштириб олиш имконини берадиган анча такомиллаштирилган универсал ва комбинациялашган пахта териш машиналари яратишни жадаллаштириш керак бўлур эди.

Ҳосилни пухта ҳимоя қилиш масалалари зўр эътибор берилишини талаб қилади. 200 хилдан кўпроқ қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва 20 хил касаллик ғўзага зарар етказиши ҳисоблаб чиқилган. Уларга қарши қатъий кураш олиб борилиши керак. Бунда ғўза ва бошқа экинларни биологик ҳимоя қилиш методлари катта роль ўйнайди. Бу йил 3 миллион гектар ерга шу метод билан ишлов бериш кўзда тутилмоқда.

Экинларга химиявий ишлов беришни қисқартириш йўлидан дадилроқ бораверish ердаги техникадан кўпроқ фойдаланиш, бу ишда самолётлардан фойдаланишни чеклаш лозим, бу эса атроф-муҳитнинг ифлосланишини анча камайтиради.

Алмашлаб экишни жорий қилиш тупроқ унумдорлигини оширишнинг, мўл ҳосил олишнинг, чорвачилик учун ем-хашак базасини вужудга келтиришнинг ишончли воситаси эканлиги ҳаммага яхши маълум. Масалан, алмашлаб экишни тўла ўзлаштирган Бўка районি хўжаликларининг тажрибасига асосланиш мумкин. Районда ўтган ўн йил мобайнида пахта ҳосилдорлиги 24 центнердан 37 центнерга қадар ошди, пахта етиштириш 52 минг тоннадан 80 минг тоннагача кўпайди, ем-хашак етиштириш 1,5 баравар ортди. Беда ҳосилдорлиги гектар бошига 208 центнерга етди. Сут етиштириш икки баравардан зиёд кўпайди.

Қишлоқ хўжалик министрлиги ўтказган анализ маълумотларига кўра, республикада пахта-беда алмашлаб экиш ёппасига жорий этилган пайтдан буён уни батамом ўзлаштирган хўжаликларда пахта ҳосилдорлигининг ўсиши гектар бошига 8—9 центнерни ташкил этди.

Айрим областлар, районлар, колхозлар, совхозларда алмашлаб экишга етарлича эътибор берилмаяпти. Шу жиҳатдан Қорақалпоғистон АССР, Қашқадарё, Сирдарё, Хоразм областларининг кўпгина хўжаликлари жуда ҳам орқада қолмоқдалар. Бу хўжаликларда алмашлаб экиш атиги 25—45 процент атрофида ўзлаштирилган, холос.

Алмашлаб экишни жорий этиш — давлат аҳамиятига молик катта ишдир. Уни ўзлаштиришга доир ишларни шу йил батамом туталлаш зарур.

Республикамиз партия ташкилоти пахта етиштиришни янада кўпайтириш вазифаларини ҳал эта бориб, унинг сифатини ошириш проблемасини асосий масала қилиб қўймоқда. Бу соҳада талайгина ишлар олиб борилмоқда. Толасининг хоссалари энг яхши бўлган навлар экиладиган майдонлар кенгайтирилмоқда, ингичка толали пахтанинг ҳиссаси кўпаймоқда.

Шу билан бирга пахта сифати масалалари ҳамон ўткир масала бўлиб қолмоқда. Умумий тайёрлов ҳажмида биринчи ва иккинчи сортлардаги пахта салмоғи ҳозирча паст. Кейинги йилларда пахта толасининг чиқиши сезиларли даражада камайди, кўпгина пахта заводларида ишлаб чиқариш қуйиндилари кўпайди. Фарғона областининг Киров райони хўжаликлари 1981 йилда тайёрлаган пахтадан (ўтган йилги ҳосил ҳали қайта ишлангани йўқ) фақат 27,6 процент тола чиқди, қуйиндилар эса 8 процентдан ошиб кетди. Чироқчи, Жалолқудуқ ва Пастдарғом районларининг кўпгина хўжаликларида тайёрланган пахтадан чиқаётган тола жуда камдир.

Агротехника талабларининг, машина терими технологиясининг бузилишига, теримчиларнинг яхши етилмаган хом пахтани теришларига йўл қўйилиши натижасида пахта сифати пасаймоқда. Кўпгина колхоз ва совхозлар тайёрлов пунктларига давлат стандарти йўл қўйиши мумкин бўлган энг юқори нормалардан ҳам ортиқ даражада нам ва булғанган пахта элтиб бермоқдалар.

Пахтани асраш ва уни пахта заводларида қайта ишлаш пайтида йўл қўйилаётган камчиликлар унинг сифатига салбий таъсир қилмоқда. Пахта тозалаш саноати министрлиги пахта заводларининг, айниқса, янги ўзлаштирилган зоналардаги қуритиш-тозалаш цехларининг қувватларини кенгайтиришга эътиборни кучайтириши, қабул этилган пахтани имкони борича қисқа муддатларда қайта ишлашга эришиши зарур.

Уруғчиликни яхши йўлга қўйиш пахта сифатини ошириш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлади. Маълумки, кейинги йилларда республикада сифати яхши ва толаси мўл бўлган янги селекция навлари районлаштирилди. Бироқ, уруғчиликда катта камчиликлар бор. Навларнинг кўплиги шу камчиликлардан биридир. Масалан, бултур Андижон областида 13 та районлаштирилган ва 10 тадан кўп янги нав уруғлик чигит экилди. Умуман республикада фақат 8 та район 1 навдаги, районларнинг 60 процентдан кўпи 3—4 ва ундан ҳам кўпроқ навдаги чигитни экмоқда.

ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимига, СоюзНИХИга ҳамда илмий институтларга, республика Қишлоқ хўжалиги министрлигига Жиззах, Сирдарё ва бошқа баъзи областларнинг хўжаликларида етиштирилаётган пахтанинг сифати пастлиги сабабларини чуқур ўрганиб, пахта етиштириш юзасидан илмий тавсиялар бериш топширилган эди. Аммо бу иш охирига етказилгани йўқ. Уни жадаллаштириш муҳимдир.

Пахтакорлар илмий-тадқиқот институтларидан, селекциячи олимлардан вилтга қарши курашнинг самарали усулларини топиш, вилтга чидамли, тезпишар, серҳосил ва сертола пахта навларини яратиш соҳасида янада зўр ғайрат билан иш олиб боришларидан ҳам умидвордирлар. Бизга гектар бошига 50—55 центнер ҳосил берадиган, 40 процентгача тола берадиган, чигити сермой навлар керак.

Туки тўкилган, капсулаланган уруғликларни аниқ миқдорда экиш топшириқлари қатъият билан бажарилиши керак. Бу гап Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро, Навоий областларининг хўжаликларига, айниқса тааллуқлидир. Чунки, бу областларда шу илғор усулга дуруст аҳамият берилмаяпти. Бу жойларда ҳар йили 1 гектар ерга нормадан икки баравар кўп чигит сарф бўлмоқда. Бу эса кўп миқдорда ёғ, кунжара, шелуханинг исроф бўлишига олиб бормоқда.

Ихтисослаштирилган пахта заводларини тасарруф этувчи «Узсортсемхлопкопром» бирлашмаси республикада икки йилдан бери иш олиб бормоқда. Бу заводларнинг самарали ишлашини таъминлаш, уларга уруғликбоп пахтани узлуксиз етиштириб бериш муҳимдир.

Ҳозир Озиқ-овқат программасини бажариш соҳасидаги ишимизнинг дастлабки баъзи якунлари ҳақида гапириш мумкин.

Ўтган йили республикамизда ҳамма турдаги озиқ-овқат экинлари ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бирмунча кўпайди, бу эса аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилашга ижобий таъсир ўтказди.

Агар саккизинчи беш йилликда дон етиштириш йилига ўрта ҳисобда 860 минг тоннани ташкил қилган бўлса, ҳозир 2 миллион 900 минг тоннага етказилди.

Ўтган йилнинг қийин шароитларида ғаллакорлар дон тайёрлаш планини муваффақиятли уддаладилар, Ватан омборига 1 миллион тонна дон топширилди. Маккажўхорикорлар, айниқса салмоқли ҳисса қўшдилар. Кўпгина ихтисослаштирилган маккажўхорикорлик совхозлари ва бригадалари гектар бошига 100—110 центнер маккажўхори дони олдилар.

Сувнинг жуда танқислигига қарамай, илғор шоликорлар ҳам яхши натижаларга эришдилар.

Бу йил колхозлар, совхозларда ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарида 3 миллион тонна дон етиштирилиши керак. 200 минг гектардан кўпроқ майдонда маккажўхори етиштиришнинг индустриал технологияси қўлланилади. Ҳар бир хўжалик олдида гектар бошига ўрта ҳисобда 100 центнер «каҳрабо дон» ва 500 центнер кўкпоя олиш вазифаси турибди.

Шоли етиштириш агротехникасини такомиллаштириш ва унинг ҳосилдорлигини 60 центнерга етказиш зарур.

Лалмикор ва суғориладиган ерларда буғдой ҳамда арпа етиштиришни кўпайтириш, лалмикор ерларда чопиқ қилинадиган экинлар, кунгабоқар, дуккакли экинлар, полиз экинлари экишни кенг жорий қилиш лозим. Лалмикор ерлардан дуккакли ва озуқа экинлари етиштиришни кўпайтириш мақсадида имкони борича яхшироқ фойдаланиш керак.

Уруғчиликдаги ишлар яхши йўлга қўйилмаганлиги сабабли донни кўпроқ етиштириш имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланилмаётир. Дон, шоли ва чорвачилик илмий-тадқиқот институтлари донли ва озуқа экинларининг дастлабки уруғчилигини суст олиб бормоқдалар. Улар уруғчилик колхоз ва совхозларини навни янгилаш ва алмаштириш манфаатларини кўзлаб олий репродукциялардаги уруғликлар билан таъминлаш топшириқларини бажармаяптилар.

Кўпгина хўжаликлар уруғлик ғамлаб олиш топшириқларини муттасил бажармай келмоқдалар. Уруғлик донни давлат йўли билан харид қилинадиган донга қўшиб топшириб юборадиган ва ўзларига зарур бўлган уруғликни давлат ресурсларидан олишга умид боғлайдиган хўжалик раҳбарлари ҳам учраб турибди. Бир қанча ғаллакор районларда кондициясиз уруғлар экилишига йўл қўйилмоқда.

Беда уруғини етиштириш 130 тадан кўпроқ хўжаликка сочиб юборилганлигига ҳам эътиборни қаратмоқ керак. Тошкент, Жиззах областлари ва Қорақалпоғистон АССР беда уруғи тайёрлаш планларини бажармаяпти. Қишлоқ хўжалиги ва Мева-сабзавот хўжалиги министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой», ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими, агросаноат бирлашмалари барча қишлоқ хўжалик экинлари уруғчилигида муносиб давлат тартиби ўрнатишлари лозим. Зарур миқдорда ва юқори сифатли уруғлик етиштирилиши ҳар бир районда, ҳар бир областда таъминланиши лозим.

Озиқ-овқат программасига мувофиқ республикада аҳолини мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка билан таъминлашни яхшилаш соҳасида катта иш қилинмоқда. Ялпи сабзавот, полиз маҳсулотлари, картошка, мева ва узум ҳосили ўтган ўн йил мобайнида икки баравардан зиёд кўпайди. Шу беш йилликнинг охирига бориб, бу маҳсулотларни етиштириш 6 миллион тоннадан ошиб кетиши керак. Бу эса аҳоли жон бошига шу маҳсулотларни истеъмол қилиш даражасини ошириш ва уни Умумиттифоқ фондига юборишни кўпайтириш имконини беради.

Сабзавоткорлар билан боғбонларнинг қурултойида уларнинг келгусидаги вазифалари муҳокама қилинади. Шу муносабат билан қуйидаги масалаларга эътиборни қаратиб ўтмоқчиман.

Республикамиз хўраки узум ва майиз етиштирувчи катта зонага айланиб бораётганлиги ҳаммага маълум. Келгусида узум етиштиришни йилига 1,5 миллион тоннага ва майиз тайёрлашни 100 минг тоннага етказиш белгиланди. Шу мақсадда 119 та ихтисослаштирилган боғдорчилик-узумчилик совхози ташкил этилди.

Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой» хўраки-майизбоп нав узум берадиган токзорлар барпо этишни бу йил ниҳоясига етказишлари зарур. Боғ ва токзорларнинг ҳосилдорлигини ошириш, униб чиқмаган ерларга қўшимча кўчатлар экиш, камҳосил дарахт ва токлар ўрнига серҳосил кўчатлар ўтқазиш, тоғ этакларида боғдорчиликни кенг ривожлантириш ҳам керак.

Шу муносабат билан республикамизнинг ўзида етиштириш мумкин ва лозим бўлган кўп миқдордаги мевали дарахт ва ток кўчатлари, қаламчалари ва уруғликларини ҳар йили бошқа республикалардан келтириш каби ноnормал аҳвол тўғрисида алоҳида гапириб ўтиш лозим.

Қоқи мевага келганда, уни тайёрлашнинг саноат негизларини мустаҳкамлаш билан бир вақтда, ҳар бир колхоз ва совхозда, ҳар бир қишлоқ хонадонида қоқи мева ва майиз тайёрлашни ташкил этиш лозим.

Бу соҳадаги яна бир масалага тўхталиб ўтмоқчиман. Республикамизда қадим замонлардан бери муайян маҳсулотлардан мўл ҳосил олиб келаётган зоналар бор. Олтиариқ бодринги, Марғилон турпи, Наманган сабзиси, Бешариқ пиёзи, Дашнобод, Қува, Варганзи анорлари, Самарқанд майизи, Риштон ўриги, Хоразм қовуни билан донг таратган. Бу маҳсулотларни хўжаликларда ҳам, шунингдек аҳолининг томорқа участкаларида ҳам етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш керак.

Биз сабзавоткорликни ривожлантириш билан бирга маҳсулотнинг умумий ҳажми юзасидан белгиланган планлар сўзсиз рўёбга чиқарилишигина эмас, шу билан бирга сабзавот тайёрлаш соҳасидаги ҳамма топшириқлар қатъий белгиланган турлар бўйича бажариладиган тартибни таъминлашга ҳам интилишимиз зарур. Бунда етиштирилган ҳамма ҳосилнинг тўла-тўкис сақлаб қолинишига алоҳида эътибор бериш, маҳсулотни омборларда, базаларда, савдо корхоналарида ташиш ва сақлаш вақтида нобуд бўлишига мутлақо йўл қўймаслик керак.

Пиллачилар ҳам масъулиятли вазифаларни ҳал этишлари керак, уларнинг бурчи бу йил камида 30 минг тонна пилла етиштириб беришдан иборат. Ҳамма жойда пилла қурти боқишга ўз вақтида тайёргарлик кўриш, озуқа базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак.

Бу йил давлатга 320 минг тонна каноп пояси ва 30 минг тонна тамаки сотилиши керак. Мўл ҳосил етиштириш соҳасида Тошкент областининг лубкорлари ва Ургут районининг тамакикорлари орттирган тажриба бу топшириқ сўзсиз бажарилишининг мустаҳкам негизидир.

Республикада сув хўжалиги қурилиши кенг миқёсда амалга оширилмоқда. Беш йиллик мобайнида 485 минг гектар янги суғориладиган ер ўзлаштирилиши зарур. Қарши ва Жиззах даштларини жадал ўзлаштириш давом этмоқда. Толлимаржон, Туямўйин, Ҳисорак, Қоровултепа сув омборларини ишга тушириш белгиланган. «Главсредазирсовхозстрой», Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Сув хўжалиги қурилиши Давлат комитети, Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг ва маҳаллий органларнинг алоҳида диққат-эътибори янги ерларни комплекс ўзлаштиришга қаратилиши керак. Шу ўринда ерларни ўзлаштириш билан совхоз посёлкаларини қуриш ўртасидаги мавжуд номутаносиблик камаймаётганлигини уқтириб ўтиш керак. Кўп ҳолларда янги ерлар аввалгидек зарур уй-жойларсиз ва маданий-маиший объектларсиз топширилмоқда. Бу ҳол қўриқ ерлардаги хўжаликларда ишлаб чиқаришни ривожлантиришга халақит бермоқда.

Қорақалпоғистон АССРда, Сурхондарё, Жиззах, Қашқадарё ва бошқа областларда қишлоқ хўжалик оборотига киритилган янги ерлар бир қисми учун сув чиқариш масалалари ҳали тўла-тўкис ҳал этилгани йўқ. Жуда қисқа муддатларда улар сув билан таъминланиши керак, бу йил бирон гектар ер ҳам экилмай қолмаслиги зарур.

Илгаридан суғориб келинаётган ва янгидан экинзорга айлантирилган ерларни мелиоратив жиҳатдан яхши ҳолатда асраш актуал аҳамиятга эгадир. Бу муҳим ишда кўпгина нуқсонлар бор. Янги ерлар камчиликлар билан топширилмоқда, тўла ҳажмда зовурлар билан таъминланмаяпти. Кўпгина хўжаликларда ва районларда коллектор тармоғи, тик ва ётиқ зовурлар сифатининг пастлиги ва яхши ишлатилмаётганлиги, ўз вақтида тозаланмаслиги ва ремонт қилинмаслиги оқибатида улар қониқарсиз ишламоқда, суғориладиган ерлардаги шўр, сизот сувларни чиқариб юбориш таъминланмаяпти, бу эса қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигига салбий таъсир қилмоқда.

Бултур сув энг танқис келган йиллардан бири бўлди. Бу йил ҳам сув хўжалигидаги вазият жуда мураккаб бўлади, айниқса Сирдарё ҳавзасида сув кам бўлиши тахмин қилинмоқда. Амударё ва бошқа дарёларда ҳам сув етишмаслиги мумкин.

Мана шундай шароитда маҳсулот бирлигига сувни жуда оз сарфлаб, қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш катта аҳамиятга эга. Шу сабабли сувчидан тортиб Мелиорация ва сув хўжалиги ҳамда Қишлоқ хўжалиги министрликларининг мутахассисларигача — ҳамма поғонадаги ходимлар сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш масалаларига доимо кўз-қулоқ бўлиб туришлари керак.

Иш шундай ташкил қилинсинки, сув кам бўлишига қарамай ҳар гектар ер, ҳар бир бригада ва хўжалик сув билан таъминланадиган бўлсин.

Ҳозир сув ресурсларини қўшимча равишда қидириб топиш ва сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш соҳасидаги жамики ишларни жуда қисқа муддатларда бажариш ғоят муҳимдир. Бу ишларга зарур пул ва моддий-техника воситалари ажратилган.

Аммо бу иш ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек суръатда олиб борилмоқда, деб бўлмайди. Ҳали кўпгина насос станциялари ва қудуқлар ремонт қилингани йўқ, қурилаётган станциялар ва қудуқлар учун насосни ишлатишга керакли асбоб-ускуналар етказиб берилмаган. Каналларни бетонлаштириш ишлари суст ўтказилмоқда.

Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, «Главсредазирсовхозстрой», Сув хўжалиги Давлат комитети, Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, агросаноат бирлашмалари бу ишларни ғоят кучайтиришлари ва оммавий суғориш бошлангунча битказишлари зарур.

Ўртоқлар! Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган IX пленуми «КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорлари асосида 1983—1985 йилларда республикада чорвачиликни янада ривожлантириш тадбирлари»ни тасдиқлади.

Беш йилликнинг қолган уч йилида гўшт ва тухум етиштиришни 1982 йилда эришилган натижадан 1,5 баравар, сут етиштиришни эса 1,4 баравар кўпайтириш лозим. Бошқача қилиб айтганда, биз 1985 йилда 950 минг тонна гўшт, 3 миллион 440 минг тонна сут, 2 миллиард 665 миллион дона тухум олишимиз керак.

Белгиланган марраларга эришиш учун бизда мустаҳкам негиз бор. Ўнинчи беш йилликда ва ҳозирги беш йилликнинг икки йили мобайнида колхозларда ва давлат хўжаликларида қорамоллар 612 минг бош, қўй ва эчкилар 1 миллион 275 минг бош, чўчқалар 389 минг бош, паррандa 10 миллион бош кўпайди.

Маҳсулдорлик ҳам ошди. Ҳар бош сигирдан соғиб олинадиган сут йилига 2564 килограммга етди. Шу кўрсаткич жиҳатидан республика 1975 йилга нисбатан мамлакатда ўнинчи ўриндан олтинчи ўринга кўтарилди. Гўштга топшириладиган молларнинг вазни ҳам кўпайтирилмоқда.

Ем-хашак базаси мустаҳкамланмоқда. 78 та ихтисослаштирилган ем-хашак ва дон-чорвачилик совхози барпо этилди. Суғориладиган зонада озуқабоп экинлар экиш учун 600 минг гектардан кўпроқ ер ажратилди, шундан 400 минг гектари бедапояга айлантирилди.

Чорвачилик мустаҳкам равишда саноат негизига ўтказилмоқда. Ҳозир 180 та чорвачилик, чўчқачилик ва сутчилик комплекслари ҳамда 48 та паррандачилик фабрикаси ишлаб турибди. Минглаб илғорлар ишда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Республикада янги тармоқ — чорвачилик учун машинасозлик саноати вужудга келмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми ўртага қўйган вазифаларни амалий равишда рўёбга чиқариш учун ҳар бир хўжаликда резервлар ва имкониятлар бор. Гўшт, сут, тухум етиштиришни ва давлатга сотишни ой сайин кўпайтириб бориш лозим.

Шу муносабат билан бир қанча колхоз ва совхозлар ишидаги нуқсонлар планларни бажаришдаги қийин аҳволга кўпайтганини айтмоқ керак. Бултур 201 та хўжалик гўшт харид қилиш топшириқларини бажармади, 298 та хўжалик эса сут топшириш планларининг бажарилишини таъминламади. Чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари белгиланган топшириқларни бажармадилар. «Узптицепром» кейинги йилларда қониқарсиз ишламоқда.

Афсуски, бу йил ҳам айрим областлар, районлар, хўжаликлар чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни ўстириш суръатлари пасайишига йўл қўймоқдалар. Январь ойида Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё ва Тошкент областларида сут етиштириш камайди.

(Давоми учинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИ

1982 ЙИЛ ЯКУНЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ 1983 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

(Боши 2-бетда).

Шу муносабат билан бир қанча колхоз ва совхозлар ишидаги нуқсонлар планларнинг бажарилишини қийин аҳволга қўяётганини айтмоқ керак. Бултур 201 та хўжалик гўшт харид қилиш топшириғини бажармади, 298 та хўжалик эса сут топшириш планларининг бажарилишини таъминламади. Чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари белгиланган топшириқларни бажармадилар. Узптицепром кейинги йилларда қониқарсиз ишламоқда.

Афсуски, бу йил ҳам айрим областлар, районлар, хўжаликлар чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни ўстириш суръатлари пасайишига йўл қўймоқдалар. Январь ойида Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё ва Тошкент областларида сут етиштириш камайди.

Чорвачиликни ихтисослаштириш ва марказлаштириш йўлини изчиллик билан амалга ошириш, саноат ва хўжаликлараро комплексларни вужудга келтириш билан бирга ҳар бир колхоз ва совхозда бу тармоқни жадал ривожлантиришга эришиш керак. Уларнинг ҳаммасида ҳар 100 гектар ҳайдаладиган ер ҳисобига чорва мол боқиш ва чорвачилик маҳсулоти етиштиришнинг энг мақбул нормалари даражасига чиқиб олиш лозим.

Чорвачиликдаги ҳамма планларимизнинг муваффақиятли бажарилиши пировард натижада ем-хашакнинг етарли бўлишига боғлиқ. Ҳар бир хўжаликда, районда, ҳар бир областда йирик ва ширали ем-хашакка бўлган эҳтиёжни тўла-тўкис қондириш учун ем-хашак етиштириш тубдан яхшиланиши керак. Суғориладиган ерларда бутун йил давомида хашаки экинларни аралаштириб, оралатиб ва такрорий экиш жорий қилиниши зарур.

Республикада наслчилик иши билан шуғулланувчи илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси барпо этилди. Бу бирлашма наслчилик ишини жуда қисқа муддатларда тубдан яхшилаши лозим.

Қоракўлчилик соҳасида ҳам масъулиятли вазифалар турибди. Чорва қишловини ҳеч бир нобудсиз туғаллаш, қўзилатиш кампаниясини яхши ўтказиш, кўрсаткичларнинг ўтган йилга нисбатан пасайишига йўл қўймаслик, давлатга 2 миллион 250 мингта қоракўл тери сотиш топшириғини сўзсиз бажариш, олинган ҳамма урғочи қўзиларнинг камида 45 процентини боқиб ўстириш учун қолдириш — қоракўлчиларнинг энг муҳим ишидир.

Меҳнат коллективларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашда корхона ва ташкилотлар ёрдамчи хўжаликларининг роли тобора ортиб бормоқда. Республикада ҳозир икки мингтадан кўпроқ мана шундай ёрдамчи хўжалик бор. Уларнинг баъзилари ишчи ва хизматчиларга йилига 25—50 килограмм ва ундан кўпроқ гўшт сотмоқда. Ҳар бир корхонанинг ўз ёрдамчи хўжалиги бўлишига эришиш керак.

Чорвачилик маҳсулоти резервларини кўпайтириш учун қишлоқ аҳолисининг имкониятларидан ҳам хали тўла-тўкис фойдаланилмаяпти. Район ижроия комитетлари, қишлоқ Советлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳар бир шахсий хўжаликда сигир, қўйлар, парранда бўлиши тўғрисида ғамхўрлик қилишлари керак.

Балиқчилик озиқ-овқат ресурсларини кўпайтиришнинг катта резервидир. Балиқ хўжалиги Давлат комитети барча балиқ хўжаликларини яқин 1—2 йилда лойиҳа қуввати даражасига етказиши лозим.

Колхоз ва совхозларда, ўрмон хўжаликларида ва шахсий хўжаликларда қуёнчилик ва асаларичиликни ривожлантириш соҳасидаги ишни ҳам кучайтириш зарур.

Ўртоқлар! Агросаноат комплексини ривожлантириш борасидаги ҳамма планларимиз қишлоқдаги қурилиш билан узвий равишда боғланган. Қишлоқ қурилиши миқёси йил сайин ўсиб бормоқда. Бу йил капитал маблағ ҳажми 2 миллиард 600 миллион сўмдан ошади. Қурилиш ташкилотлари планда кўзда тутилган ҳамма ишлаб чиқариш қувватлари, шунингдек уй-жой бинолари, мактаблар, болалар боғчалари ва бошқа маданий-маиший объектлар сўзсиз ишга туширилишини таъминлашга мажбурдирлар. Янги совхозларда уй-жой бинолари, водопровод қурилишини тезлаштириш, посёлкаларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш зарур.

Қишлоқ аҳолисининг уй-жой шароитларини, уларга савдо, маиший, медицина, коммунал ва маданий хизматни яхшилаш масалалари билан министрликлар, идоралар ва халқ депутатлари маҳаллий Советлари изчил шуғулланишлари керак.

Колхоз ва совхозларнинг моддий-техникавий таъминотини янада яхшилаш ва такомиллаштириш керак, бунда фондлар юзасидан ажратилган ёғоч материаллари, цемент, металл, машина ва механизмлар, запас қисмлар, шунингдек ёнилғи-мойлаш материалларининг анчагина қисми етказиб берилмаётганлигини эътиборга олиш лозим. Бу ишни тартибга солиш — Госкомсельхозтехника, Госснабнинг, нефть маҳсулотлари билан таъминлаш Давлат комитетининг, «Союзмашхлопководство», агросаноат бирлашмаларининг бурчидир.

Шу йилнинг 1 январидан бошлаб қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархлари оширилганлиги ва уларга устама ҳақ жорий этилганлиги, хўжаликларнинг давлат банки ссудалари юзасидан катта миқдордаги қарзи кечиб юборилганлиги ҳамда уларнинг тўлаш муддатлари узайтирилганлиги колхоз ва совхозларнинг иқтисодий аҳволини яхшилашга сўзсиз ёрдам беради.

Аввало бутун куч-ғайратни орқала қолаётган ҳар бир колхоз ва совхоз экономикасини юксалтиришга қаратиш керак. Ерлардан, техника воситаларидан ва бошқа асосий фондлардан фойдаланишни яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва хўжалик ҳисобини жорий этиш — қолоқликни тугатишнинг асосий йўлларидир. Аммо айрим жойларда хўжалик ҳисобини умуман эсдан чиқариб юбордилар. Кўпгина хўжаликларда ишлаб чиқариш чиқимлари маҳсулот чиқишидан кўра кўпроқ кўпайиб бораётганлиги айни шу билан изоҳланади. Бу эса маҳсулот таннархи қимматлигининг энг асосий сабабидир. Хўжалик юритишнинг асосий принципи чиқимларнинг қопланиши принципи бузилмоқда.

Хўжаликлардаги иқтисодий иш савиясини ошириш мақсадида ҳисоб ва ҳисоботни яхшилаш, бу ишларни механизациялаш муҳимдир.

Ҳар бир хўжаликда меҳнатни нормалаш ва ҳақ тўлаш масалаларини кўриб чиқиш, иш нормасини ўзбошимчалик билан ва асоссиз равишда камайтириш ҳамда расценкаларни ошириш фактларини тугатиш зарур.

Бригада пудратини активроқ рағбатлантириш ва кенг ривожлантириш керак.

Колхоз ва совхозларда яшовчи меҳнатга лаёқатли аҳолининг бир қисми ижтимоий ишлаб чиқаришда қатнашмаётганлигига тоқат қилиб бўлмайди. Чунки улар томорқа участкаларидан фойдаланадилар, чорва молларини колхоз ва совхозларнинг ерларида боқадилар, бошқа неъматлардан баҳраманд бўладилар. Хўжаликларнинг раҳбарлари, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари хусусан янги ташкил этилган совхозларда меҳнат интизомини ҳар томонлама мустаҳкамлашга, меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланишга диққат-эътиборни анча кучайтиришлари керак.

Бир қанча хўжаликларда ўтказилган текшириш ва ревизиялар хўжасизлик ва исрофгарчилик сингари кўпдан-кўп фактларни аниқлади. Шу сабабли контрол-ревизия ишини кучайтириш, молиявий интизомга мунтазам риоя қилинишига эришиш, ҳар бир участкада қатъий иқтисодий тежашни таъминлаш муҳимдир.

Ўртоқлар! Қишлоқ хўжалигини бошқаришнинг янги органлари — агросаноат бирлашмалари, уларнинг кенгашлари масъулиятли роль ўйнайдилар. Уларга кенг ҳуқуқлар бериб қўйилган. Уларнинг қўлида ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг иқтисодий воситалари бор.

Республикада 159 та район агросаноат бирлашмаси тузилди. Қорақалпоғистон АССРда ва областларда шундай бирлашмалар барпо этилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиумининг агросаноат комплекси масалалари билан шуғулланувчи комиссияси тузилди.

Агросаноат бирлашмаларининг кенгашлари ўз территориясидаги барча колхозлар, совхозлар, хўжаликлараро ташкилотлар, қишлоқ хўжалигига хизмат қилувчи ташкилот ва корхоналар, қайта ишлаш саноатининг корхоналари, қишлоқда қурилиш билан шуғулланувчи пудратчи ташкилотлар фаолиятини самарали равишда мувофиқлаштириб туришлари керак.

Биз янги органларнинг ишига жуда катта эътибор беришимиз, бирлашмаларнинг кенгашлари ва аппаратлари иш услуби ҳамда методларида коллективчилик, вазифаларни ҳал этишга ташаббускорлик билан ижодий ёндошиш одати қарор топишига, шу йилнинг ўзидаёқ улар Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқаришга катта ҳисса қўшишларига эришишимиз лозим.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш миқёслари кенгайиб бораётган шароитда хўжалик раҳбарлари — колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорлари, бўлимларга, фермаларга мудирлик қилувчи мутахассисларнинг ва бригадирларнинг роли беқиёс кўтарилди. Уларнинг иқтисодий билими ва ишчанлик малакасини ошира бориш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш, уларга раҳбарлик санъатини ўргатиш керак.

Республика деҳқонлари бу йил ҳал этиши лозим бўлган вазифалар бутун куч-ғайратни кўкламга ўз вақтида тайёргарлик кўришга мумкин қадар кўпроқ сарфлашни талаб қилади. Аммо бу иш ҳали ҳамма жойда ҳам кенг кўлам касб этган эмас. Машина-механизмлар тўла-тўкис ремонт қилинмаган, уруғлик ва кўчатлар тайёрланмаган, маҳаллий ўғит тўплаш ва солишда сусткашлик қилинаётган бир қанча хўжаликлар бор. Камчиликларни тезроқ тугатиш, экишга тайёргарлик ишларини жадаллаштириш, барча қишлоқ хўжалик ишларини агротехника жиҳатидан юқори савияда ўтказиш, шу тариқа 1983 йилнинг мўл ҳосилига пухта замин яратиш зарур.

Ўртоқлар! Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги ходимларининг шонли армияси республика партия ташкилоти раҳбарлигида социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтаради ҳамда беш йилликнинг учинчи йилини белгиланган планлар ва қурултой қабул этадиган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш билан нишонлайди, коммунистик қурилишда янги-янги ютуқларга эришиб, Ватанни қувонтиради, деб қатъий ишонч билдиришга рухсат этгайсизлар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

(Боши 1-бетда).

Буюртмачи министрликлар билан идоралар уй-жойлар қуриш планларининг бажарилиши тўғрисида етарлича ғамхўрлик қилмаяптилар. СССР Газ саноати министрлиги, Нефть химияси саноат министрлиги, СССР Гўшт ва сут саноати министрлиги, Станоксозлик саноати министрлиги, бошқа министрликлар уй-жойларнинг планлаштирилган ҳажмларда фойдаланишга топширилишини йил сайин таъминламаяптилар. Саноат корхоналарини, уй-жойлар ва социал-маиший объектларни ҳамон нокомплекс планлаштириш ва қуриш давом этмоқда, бу эса корхоналарни малакали кадрлар билан таъминлашда анча қийинчиликлар ва маҳсулотнинг кўплаб нобуд бўлишига олиб келмоқда. СССР Госплани планларда уй-жойларга талаб-эҳтиёж энг катта бўлган айрим саноат районларининг ўзига хос хусусиятларини ҳамиша ҳам ҳисобга олаяпти деб бўлмайди.

Қишлоқда ва хусусан РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонасида уй-жойлар ва социал-маиший объектлар қурилишини анча кучайтириш зарурлигига эътибор жалб қилинди.

СССР Госстройи, Госгражданстрой ва халқ депутатлари Советларининг баъзи ижроия комитетлари уй-жой — граждан қурилиши планларини бажаришда, уларнинг сифатини оширишда, шаҳарлар ҳамда аҳоли пунктларини лойиҳалаш ва қуришда жиддий нуқсонларга йўл қўймоқдалар. Бир қанча шаҳарларда меҳнаткашлар уй-жойларга муҳлож бўлиб туришганига қарамай, унча зарур бўлмаган ва қимматга тушадиган объектлар, кўп қаватли бинолар ва якка-якка лойиҳаларга мувофиқ уйлар барпо этилмоқда. Буларнинг ҳаммаси оммавий уй-жой қурилишини қимматлаштириб, куч ва маблағларни бошқа ишларга жалб этишга олиб келади. Шаҳарларда ягона буюртмачи хизмати етарлича такомиллаштирилаётгани йўқ.

КПСС Марказий Комитети шуни таъкидлайдики, уй-жой бинолари ва маданий-маиший объектлар қурилиши юзасидан ўн биринчи беш йиллик планини сўзсиз бажариш КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида катта социал-сиёсий аҳамиятга эга бўлган ғоят муҳим вазифадир.

Бу вазифани ҳал этишда 1983 йилги уй-жой ва социал-маиший қурилиш планининг бажарилиши белгиловчи роль ўйнайди.

КПСС Марказий Комитети министрликлар ва идораларнинг, иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг раҳбарларидан уй-жой-граждан қурилишига муносабатини тубдан ўзгартиришни талаб қилди. Уй-жойларни, коммунал ва социал объектларни планлаштирилган ҳажмларда ишга туширилишини таъминловчи комплекс тадбирлар ишлаб чиқилсин ва амалга оширилсин. Йирик панелли уйсозликдаги мавжуд қувватлардан фойдаланиш анча яхшилансин. Қурилиш сифати сабот билан яхшилансин, қуриб битказилмаган уй-жойлар ва социал-маиший объектларни қабул қилиш фактларига қатъиян чек қўйилсин.

СССР Госпланига, СССР Госснабига, СССР Қора металлургия министрлигига, СССР Минлесбумпромига ва бошқа министрликларга биринчи навбатда уй-жой-граждан қурилиши учун қурилиш ташкилотларини ёғоч-тахта билан, металл маҳсулотлари, линолеум, санитария-техника асбоб-ускуналари ва материал ресурсларининг бошқа турлари билан таъминлаш вазифаси топширилди.

Уй-жойлар, мактабгача болалар муассасалари, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, касалхоналар ва поликлиникалар қуриш юзасидан план топшириқлари бажарилиши учун қурилиш министрликлари, министрлари шахсан жавобгар эканликларга уларнинг эътибори жалб этилди.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларига, министрликлар ва идораларга уй-жойлар ва социал-маиший объектлар қурилишини ташкил этишда уларнинг бир маромда ишга туширилишига, шаҳарлар ва аҳоли пунктларини комплекс қуришга шаҳарсозлик ва архитектура сифатининг яхшиланишига қатъият билан эришиш таклиф қилинди. Уй-жойларни тақсимлаш ва территориал жиҳатдан жойлаштириш чоғида саноат корхоналарининг манфаатлари яхшироқ ҳисобга олинсин, уларнинг маблағи ҳисобига қурилган уйларда уларнинг қўшган ҳиссасига қараб уй-жой майдони ўз вақтида ажратиб берилсин.

Уй-жой фонди сақланишини таъминлаш, уни модернизациялашга оид ишларни актив амалга ошириш, уй-жойларни капитал ремонт қилиш сифатини яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирлар амалга оширилсин. Ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларнинг якка тартибда қурилган уй-жойларини реконструкция қилиш ва ободонлаштиришга оид имкониятлардан тўлароқ фойдаланилсин. Яхши сақланган уй-жой фондини асоссиз равишда бузишга, уни бошқа мақсадлар учун олиб қўйишга ҳамда уй-жойларни камайтиришга олиб келадиган бошқа хил нуқсонларга йўл қўйилмасин.

КПСС Марказий Комитети 1984 ва 1985 йилларга мўлжалланган планларда СССР Госплани уй-жойлар ва социал-маиший объектлар қурилиши ҳажмини 1981—1985 йилларда СССРнинг иқтисодий ва социал ривожлантириш беш йиллик плани топшириқларининг сўзсиз бажарилишини таъминловчи миқдорларда белгилашини зарур деб топди. 1984 йилдан бошлаб Қурилиш министрликларига пудрат ишлари планларида уй-жойлар ва социал-маиший объектларни фойдаланишга топшириш юзасидан топшириқларни белгилаш таклиф этилди.

1986—1990 йилларда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишларини ишлаб чиқиш чоғида уй-жой ва маданий-маиший қурилишни янада яхшилаш, унинг сифатини анча ошириш, йирик панелли ва ёғоч уйсозлик заводларини янги технологик жараёнлар ва асбоб-ускуналардан фойдаланиш йўли билан қайта қуроллантириш, шунингдек самарали қурилиш ва пардозлаш материаллари ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш кўзда тутилсин.

СССР Госстройи, Давлат граждан қурилиши, СССР Госплани, қурилиш министрликлари ва идоралари олдига 1983—1985 йилларда уй-жой-граждан қурилиши қийматини арзонлаштириш, индустрлаштириш даражасини ошириш, моддий ва меҳнат харажатлари тежалишини таъминлаш, уй-жой қурилишини прогрессив туркумга ўтказишни жадаллаштириш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифалари қўйилди.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетларига ташкилотчилик ишларининг аниқ мақсадга қаратилишини таъминлаш, уй-жой ва маданий-маиший объектлар қурилиши планларининг бажарилиши учун контроль таъсирчанлигини, кадрларга нисбатан талабчанликни ошириш топширилди. Бу вазифани ҳал этишга партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари йўллаб турилсин. Уй-жой-граждан объектлари қурилиши муддатлари барбод этилишининг ҳар бир факти партия ва давлат интизомининг жиддий бузилиши деб қаралсин.

Партия ташкилотларига қурувчилар орасида оммавий-сиёсий ишларни авж олдириш, социалистик мусобақа самарадорлигини ошириш, бригада пудратини, илғор коллективлар ва ишлаб чиқариш новаторлари тажрибасини кенг ёйишга эришиш таклиф этилди.

ҲАРАКАТ ВА НАТИЖАЛАР

ПАРТИЯ ҲАЁТИ: БИЗНИ НИМАЛАР ҲАЯЖОНЛАНТИРАЁТГАНИ ТЎҒРИСИДАГИ СУҲБАТЛАР

«Правда»да эълон қилинган «Ишимиз услуби» (1983 йил 19 февраль) мақоласи газетхонларда катта қизиқиш уйғотди. Хўш, коммунистлар ҳаракати самарадорлигини қандай ошириш мумкин? Албатта, бу савол кўпларни ҳаяжонлантирмоқда. Бу Иваново ва Тошкент области партия комитетлари биринчи секретарлари В. Г. КЛЮЕВ ва М. М. МУСАХОНОВлар суҳбатининг асосини ташкил этди.

Иваново ва Тошкент областлари кўп йиллардан бери мусобақалашиб келади. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида неча марталаб ғолиб чиқишган. Ташкилотчилик ва сиёсий ишларда катта тажриба тўпладилар. Пахтакорлар ва тўқимачиларнинг вакиллари инқилоб шон-шуҳрати билан нурафшон бўлган биринчи советлар диёрида ва қуёшли Ўзбекистонда учрашиб туришади. Область партия ташкилотларининг раҳбарлари ҳам учрашиб туришади, етилган муаммоларни муҳокама қилишади. Хуллас, бугунги суҳбатдошлар бир-бирларини анчадан бери яхши билишади.

* * *

В. Клюев. Мирза Маҳмудович, суҳбатимизни ишимиз ҳақида, унинг самарадорлиги тўғрисидаги фикрлашувдан бошласак. Баъзан у ёки бу партия комитети кўп ишлаётгандай кўринади. Бироқ, керакли натижаларни ололмайди. Нега? Назаримда, кучни сочиб юборади. В. И. Ленин айтганидек, самарадорликка эришиш учун асосий бўғинни тўғри ажратиб олиш муҳимдир. Ажратиб олгач эса, оммани кўтариш, уларни қўйилган масалаларни ҳал қилишга сафарбар эта олишни билиш керак.

Тўқимачилик корхоналари реконструкциясини олайлик. Биз бу ишни мана уч беш йилликдан бери амалга оширяпмиз. Ахир бизда Ватанимизда ишлаб чиқарилаётган газламанинг ҳар беш метрдан бири тўқилади. Енгил саноатнинг 70 дан зиёд корхонаси бор. Уларнинг аксарияти эски фабрикалардир. Айтайлик, катта Иваново мануфактурасига 240 йил бўлди. Имкони борида унинг кучидан тўла фойдаландик. Бироқ вақт ўтяпти. Олдимизда энди нима қилиш керак, деган масала кўндаланг бўлди. Янги фабрикалар қуриш керакми ёки эскиларини қайта жиҳозлаш зарурми? Реконструкция қилишга қарор бердик. Яширмайман, бу ғоянинг мухолифлари ҳам бўлди. Шунинг учун реконструкциянинг афзаллигини исботлашга, коллектив равишда ишлаб чиқилган нуқтаи назарни қаттиқ туриб ёқлашга тўғри келди.

М. Мусахонов. Афсуски, баъзи министрликлар ва идораларнинг ходимлари ҳамиша ҳам жойлардан берилаётган, ҳар томонлама асосланган илтимосларга оператив муносабатда бўлавермайдилар. Албатта, улар энг аввало, давлат манфаатларини ҳисобга оладилар. Баъзан эса ҳеч тушуниб бўлмайдиган ишлар юз беради. Масалан, биз Капролактам ишлаб чиқариш бўйича қувватларни барвақт ишга тушириш учун жуда кўп куч ва ғайрат сарфладик. Иттифоқ министрлигида бизнинг ташаббусимизни рағбатлантиришди. Кейин эса бу қувватлар учун хом ашё ажратишни планлаштиришни «унутиб» қўйганликлари маълум бўлди. Биз хом ашё ажратилиши планга киритилишига эришганимизга қарамай, унинг таъминотида узилишлар бўлиб турибди.

В. Клюев. Ҳа, бундай воқеалар учраб туради.

М. Мусахонов. Баъзи ўртоқлар масала ҳал қилинаётганда қаттиқ туриб олсангиз, хафа ҳам бўлишади.

В. Клюев. Бу ўринда, халқда айтилганидек, «ҳақиқат ҳамма нарсадан қимматдир». Биз фактларга асосланиб, давлатга реконструкция қилиш анча арзонга тушишини исботлаб бердик. Меҳнат қилиш учун нормал шарт-шароитларни яратиш билан бир вақтда йўл-йўлакай социал маданий-маиший муассасалар ва уй-жой қурилиши масалаларини ҳал қилиш орқали кадрларни сақлаб қололдик. Саноатда янгилик тўқимачилик касби обрў-эътибори ўсишини таъминлади. Ёшлар ҳунар-техника билим юртларига, фабрикаларга кела бошладилар.

Реконструкция давомида ташкилотчилик иши соҳасида орттирилган тажриба Озиқ-овқат программасининг бир қатор масалаларини ҳал қилишга тезроқ ўтишга ёрдам берди. В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси билан ҳамкорликда унча бой бўлмаган ноқоратупроқ экинзорларимизнинг имкониятларини таҳлил қилиш учун кўпгина куч сарфладик. Ҳозир ердан янада омилкорлик билан фойдаланишнинг, чорвачиликни ривожлантиришнинг йўллари белгилаб олинди. Халқ қурилиши усулида енгиллаштирилган конструкциялардан қисқа муддатда ўн минг тонна гўшт етиштиришга мўлжалланган «Лесная» ўрдакчилик фабрикаси, юз минг бош чўчқа боқишга мўлжалланган комплексларни «Боровое» ва 54 минг бош чўчқа боқиладиган «Ворожино» комплексларини бунёд этишга муваффақ бўлди. Йирик теплица комплекслари қурилди, эндиликда биз Иваново яқинида 32 гектарли ёпиқ, бутун бошли агрошаҳарчага эга бўлиб турибмиз.

Бу муваффақиятларнинг омили нимада бўлди? Одамларни сафарбар қилишга, уларни қизиқтиришга муваффақ бўлдик. Бунда коммунистларнинг шахсий ибрати алоҳида роль ўйнади. Бизда нима бор эди? Бизда озиқ-овқат, агар таъбир жоиз бўлса, «обкомнинг» жуда муҳим қурилиши бор эди. Қолган қурилишларга таъсир қилмай ва зарар келтирмай олиб бориларди. Эҳтимол, бу бошқаларга таъсирдир. Чунки, бу ерда, бу халқ қурилишларида одамлар баъзи қурилиш ташкилотлардагига нисбатан кўпроқ уюшқоқлик ва унумли ишлашарди. Уларнинг холис ишлашларини айтмай қўя қолай. Бир сўз билан айтганда, бизнинг умумий натижалар бўйича қишлоқ бинокорларимизга РСФСР Министрлар Советининг Кўчма Қизил байроғи берилганида, биз бу қарор билан келишишимиз мумкин эмаслигини айтдик. Чунки, белгиланган иш ҳажмини бажаришда ҳал қилувчи нарса бинокорлар қўшган ҳисса эмас, балки саноатнинг, шаҳарликларнинг улуши асосий роль ўйнаганлигини ҳар бир киши яхши билади. Биз байроқни қайтариб бердик. Фақат шундай қилиш керак. Одамлар бизни қўллаб-қувватлашди. Бу ҳисобот маълумотларни турли йўллар билан бузиб кўрсатишга уринувчилар учун қандай сабоқ бўлганлигини тасаввур қилиб кўринг.

М. Мусахонов. Владимир Григорьевич, сизларнинг бу соҳадаги тажрибангизни биз биламиз. Чунки у КПСС Марказий Комитети томонидан маъқулланган. Биз ҳашар деб юритадиган халқ қурилиши усулидан фойдаланяпмиз. Мана, яқинда, биз ҳам ҳаммамиз бир бўлиб жуда керакли бўлган пахта тозалаш заводини икки йил ўрнига тўрт ойда қуриб битказдик.

Сиз одамларни руҳлантириш, сафарбар қилиш ҳамма вақт муҳим деганингизда ҳақсиз.

Чорвачиликни юксалтириш билан боғлиқ ишлар ва воқеалар хотирамда шундоққина турибди. Бу йўналишда катта ишларни бошлаб юбордик. Унинг натижалари ҳозирданоқ кўзга ташланмоқда: хўжаликларда қорамоллар, энг аввало, соғин сигирлар миқдори кескин ошди. Сўнгги олти йил ичида сут етиштириш қарийб икки баравар кўпайди. Бу вақтда гўшт реализация қилиш 1,8, тухум етиштириш 1,9 марта ўсди.

Бунга қандай эришдик? Одамлар ҳузурига йўл олдик. Нима ва қандай қилиш кераклигини биргаликда ўйладик. Энг аввало, колхозлар ва совхозларда фермаларни тиклашга, ҳар бир корхонада ёрдамчи хўжалик ташкил қилишга қарор бердик. Агар таъбир жоиз бўлса, белгиланган тадбирларнинг бажарилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатдик.

Умуман олганда, агар биз партия иши самарадорлигини ошириш, иш услубини такомиллаштириш тўғрисида гапирадиган бўлсак, биринчи навбатда ишни, назоратни яхшилашдан бошлаш керак.

В. Клюев. Албатта, назорат ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Назорат қилиш... Муҳим, ҳал қилувчи масала. Лекин қандай қилиб назорат қилиш керак? Буни турлича амалга ошириш мумкин. Кейинги пайтларда областда кўплаб бригадалар, комиссиялар бўлишди... Бунда ишларнинг аҳволи таҳлил қилинди. Янги бир фикрни айтай. Бу тавсиялардир. Буларнинг ҳаммаси яхши. Ёрдам учун раҳмат. Аммо бу ўринда бизни нима хафа қилди? Ҳар бир воқеадан кейин янги тадбирлар тузиш, янги планлар ишлаб чиқиш тўғрисидаги истаклар, ҳатто талаблар кишини ранжитади. Агар шу йўлдан борилса, у ҳолда биз ҳеч қачон кампаниячиликдан, қоғозбозликдан, бюрократик иш услубдан халос бўла олмаймиз. Бу ўринда ҳамма биргаликда илгари ишлаб чиқилган, қабул қилинган тадбирлар нима учун бажарилмади, сифатли планлар нима учун қоғозда қолиб кетди, деган масалани ўйлаб кўриш, бунинг айбдорларини топиш керак эди.

Мана бу мисолни олиб кўрайлик. Реконструкциялаш ва техник жиҳатдан қайта қуроллантиришдан сўнг ишлаб чиқилган тадбирларга кўра, бизда газлама тўқиш 1988 йилда 550 миллион квадрат метрга етиши керак. Шунга қарамай, СССР Давлат план комитети, СССР Енгил саноат министрлиги қурилишлар рўйхатига ҳозирдаёқ 484,1 миллион сўмлик капитал маблағ ҳажмига тенг 14 та объектни киритмади. Агар зарур чора-тадбирлар зудлик билан кўрилмаса, газлама ишлаб чиқариш ўсишини анча камайтириб юборади.

М. Мусахонов. Қарорлар қанчалик сифатли ишлаб чиқилмасин, улар изчиллик билан ва қатъият билан амалга оширилишига муҳтождир. Фикримча, ўтказилаётган барча тадбирлар ишга хизмат қилишига қатъият билан эришишимиз зарур. Баъзан эса гўё иш қизиғандай туюлади. Пленумлар, бюро мажлис йиғилишлари, ҳар хил семинарлар, турли-туман конференциялар ўтказилади. Қарорлар қабул қилинади. Иш эса олға силжимайди.

Биз ўзимизда у ёки бу тадбирни ўтказишдан олдин, хўш, бу тадбир бизга нима беради, деб ўз-ўзимизга савол берамиз. Эҳтимол, шу тадбирсиз ҳам ишимиз юришиб кетар. Мажлисбозлик, оғиз кўпиртиришларга қарши курашамиз. Гапдонларни тўхтатмоқдамиз. Жонли ишни гапбозлик билан алмаштиришни хоҳловчилар эса, афсуски, ҳали оз эмас.

Маълумки, муваффақият гарови — ташаббускорлик, изланишдир. Бу нарса ҳар қандай ишда, айниқса, ўз моҳиятига кўра ижодий иш бўлган партия ишида жуда керакдир. Баъзи жойларда эса бунинг ўрнига ортиқча регламентация, уюшқоқсизлик устунлик қилмоқда. Баъзи секретарлар бошқа органларнинг ўрнини алмаштириб, ҳамма ишни ўз зиммаларига оладилар, раҳбарларни мустақилликдан маҳрум қиладилар.

Биз ташаббускорлик учун майдон яратишга интилмоқдамиз. Ўзбекистонда пахта етиштиришнинг Тошкент технологияси деб ном олган илғор усули кенг ёйилмоқда. Бу усул ҳосилни эрта етилтириш ва ундан юқори ҳосил олишни таъминловчи тадбирлар комплексидир. Бу — механизаторлар, агрономлар, коллективлар раҳбарлари, партия ходимлари ижодидир. Область партия комитети уларнинг таклифларини системалаштирди, тажрибани кўпчилик мулкига айлантирди. Шу туфайли республика шароитида шимолий ҳисобланган бизнинг областда йилдан-йилга давлатга «оқ олтин» сотиш планларини қисқа муддатларда бажариш ва ошириб бажариш имкони туғилди.

В. Клюев. Сиз, Мирза Маҳмудович, жуда қизиқ масалани тилга олиб ўтдингиз. Албатта, партия ходимига технологияга аралашиш гўё керакмасга ўхшайди. Аммо... Мен бунда конкрет вазиятга қараб, иш тутиш лозим деб ўйлайман. Айтайлик, чорвачиликни интенсивлаш озуқа базасини мустаҳкамлаш, озуқа экинлари экиладиган майдонларни кенгайтириш, улар ҳосилдорлигини кескин оширишни талаб қилиши хусусида ҳеч ким баҳслашмайди. ВАСХНИЛ олимлари колхоз ва совхозларга қора шудгорларни кенгайтиришни маслаҳат беришади. Бизнинг областда эса бундай имкониятлар деярли йўқ. Қишлоқ хўжалиги министрлигидагилар эса бунга қатъиян қаршилик кўрсатишади: ғалла экинзорлари камайиб кетар эмиш. Технология масаласи-чи? Унга ҳам аралашиш керакмасми?

Яхши, аралашмаймиз. Унда аҳвол нима бўлади? Яна мисол келтирай. Бизнинг областимиз зиғир планини бажара олмади. Мутахассислар унинг сабабларини таҳлил этишди. Шунда ҳамма гап муддатларда эканлиги маълум бўлди. Кимки эртароқ эккан бўлса, у ҳосил олди. Кечикканлар эса, кўп нарсадан маҳрум бўлиб қолдилар.

Албатта, «назорат қилиш»нинг муҳим шакли — кадрлар танлашни яхшилашдир. Шунга эришиш керакки, ҳар бир киши тўғри қарорга кела билсин, ҳар бир киши ўз жойида топширилган ишга юксак масъулият билан чуқур ёндошсин. Бу гап ҳамма даражадагиларга тегишли. Шу нарса таъминланган чоғда аралашиш ўз-ўзидан йўқолади. Бироқ, ҳозирча бунга эришиб бўлмаяпти. Шу туфайли область партия комитети министрликлар, идоралар бизга ағдараётган масалаларни ҳал қилишга баъзан мажбур бўляпти.

М. Мусахонов. Улар кўпинча ўзларига бўйсунувчи корхоналарнинг планларини камайтириш томонга таҳрир қилишга интилишади. Масалан, фақат 1982 йилнинг ўзида бизда 122 та корхона плани турли министрликлар ва идоралар томонидан камайтирилди. Область партия комитетининг қатъияти туфайли охир оқибатда планларнинг камайтирилишига йўл қўйилмади.

Турли йўллар билан таъсир ўтказишга тўғри келади. Зарурат туғилганда, бюро мажлисларига, пленумларга министрларни, идораларнинг раҳбарларини таклиф қиламиз. Агар улар билан умумий тил топа олмасак, республика Компартияси Марказий Комитетига мурожаат қиламиз. КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумида таъкидлаб ўтилганидек, барча бўғинларда интизомни мустаҳкамлаш, талабчанликни ошириш, инерция кучини енгиш, ишёқмас, кўзбўямачи одамлардан қатият билан халос бўлиш керак. Область партия комитети шундай йўлни қатъийлик билан олиб боришга ҳаракат қиляпти.

В. Клюев. Сиз енгил ҳаёт ва шовқин-суронли самарадорликни яхши кўрувчи кишилар ҳовурини босиб қўйишга кўпинча тўғри келишига эътиборни қаратдингиз. Қарабсизки, бир ўртоқ, хўжалик механизмининг такомиллашмаганини баҳона қиляпти. Тўғри, бу камчилик бор, биз уни тузатиш учун ҳали кўп иш қилишимиз даркор. Лекин шуни қарангки, хўжалик юритиш практикасидаги энг кўп қўпол хатолар, қонунлар ва шартларни бузиш кўпинча ё ўз соҳасини яхши билмайдиган кишилар томонидан бузилади баъзан эса мавжуд қийинчиликлар соясида уни қалқон қилиб, энг аввало, ўзининг тор мақсадлари йўлида фойдаланадилар. Ҳақиқий, объектив қийинчиликларни баъзи учар хўжалик ходимларининг «мумкин бўлган жойдан» юлиб олишга бўлган чайқовчилик интилишидан аниқ фарқлаб олиш муҳимдир.

Бу ўринда бошланғич партия ташкилотлари янада принципиалроқ позицияда туришлари керак. Сизнинг республикангизда бўлгани каби бизнинг областда ҳам КПСС Марказий Комитетининг сўнгги қарорларидан хулоса чиқармаган коллективни тополмайсиз. Партия бу қарорларда бажарилган ишларни жуда ўткирлик ва талабчанлик билан баҳолади ва янги вазифаларни қўйди. Биз жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари коллективларни ижодий меҳнатга тўлароқ сафарбар қилишларига интилмоқдамиз.

* * *

Суҳбат давомида бу катта проблеманинг бошқа жиҳатлари ҳам тилга олиб ўтилди. Суҳбатдошлар омма орасидаги ишларни такомиллаштириш, қабул қилинган планлар ва мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишига эришиш керак, деган фикрда якдил эдилар.

Суҳбатни «Правда»нинг махсус мухбири А. ЧЕРНЯК ёзиб олди.

(«Правда», 1983 йил 27 февраль).

МЎЛ ВА СИФАТЛИ КАРТОШКА ЕТИШТИРАЙЛИК

Тошкент областининг партия, совет, қишлоқ хўжалиги органлари, колхоз ва совхозлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини изчил амалга оширганликлари натижасида қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш суръатларини кучайтирмоқдалар ва мамлакат Озиқ-овқат программасини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИНИНГ 1983 ЙИЛДА КАРТОШКА ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШ СОҲАСИДАГИ ТАДБИРЛАРИ

Шу беш йилликнинг икки йили мобайнида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг барча асосий турлари юзасидан план ва социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилди.

1982 йилги ғоятда ноқулай келган об-ҳаво шароитлари — қаттиқ сув танқислиги ва қурғоқчиликка қарамай, областда мўл ҳосил етиштирилди ва қарийб 1 миллион 150 минг тонна мева ва сабзавот маҳсулоти йиғиштириб олинди. Бу 1976—1980 йиллардаги ўртача даражадан 120 минг тонна кўп. Савдога, Умумиттифоқ фондига, саноат корхоналарига 923 минг тонна шу қимматли озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилди. Бу эса тайёрлаш давлат планидан 174 минг тонна кўп.

Область картошкакорлари катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Ўтган йили ялпи картошка ҳосили 139 минг тоннани ташкил этди. Бу — ўнинчи беш йилликдаги ўртача даражадан икки баравар ортикдир. Областнинг ихтисослаштирилган колхоз ва совхозларида картошканинг 73 процентдан кўпроғи етиштирилди. Калинин районининг картошкакорлари 1982 йилда ҳар гектар майдондан 190 центнердан, Тошкент ва Оржоникидзе районларининг меҳнаткашлари 131—146 центнердан картошка йиғиштириб олдилар ва мазкур тармоқнинг юксак рентабелли бўлишига эришмоқдалар.

Область колхоз ва совхозлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларига амал қилиб, меҳнат, ишлаб чиқариш ва технология интизомини мустаҳкамлашга қаратилган ишларни кучайтириб юбордилар, 1983 йилда картошка етиштиришни кўпайтиришга оид тадбирларни ишлаб чиқдилар, бунда картошка ялпи ҳосилини 185 минг тоннага етказиш назарда тутилади. Бу 1982 йилдагига қараганда 33 процент кўп.

Картошка етиштиришни белгиланган даражада кўпайтиришга картошка экиладиган майдонларни кенгайтириш, шунингдек ерлардан янада самарали фойдаланиш ҳисобига эришилади. Ички резервлардан тўла фойдаланишга катта эътибор берилади. Бунда энг муҳими ҳосилдорликни ошириш, қолоқ хўжаликлар ва бригадаларни илғорлар даражасига олиб чиқиш асосий вазифадир. Ҳар гектар майдондан ўрта ҳисобда 134 центнердан картошка йиғиштириб олиш белгиланган. Бунинг учун область колхоз ва совхозларида хўжаликнинг ўзида ихтисослаштиришни чуқурлаштиришга оид тадбирлар амалга оширилмоқда, картошкани механизация йўли билан етиштирадиган ва йиғиштириб оладиган ихтисослаштирилган бригадалар ташкил этилди. Ҳамма жойда меҳнатни ишбай-мукофот усулида ташкил этишнинг нарядсиз формаси жорий этилди.

Картошка экиш учун куздан бошлаб минерал ва органик ўғитлар билан озиқлантирилган ва ҳайдаб қўйилган энг серҳосил ва нам билан яхши таъминланган ерлар ажратилди. Ҳозир ерлар Озиқ-овқат эҳтиёжлари учун сортларга пухта сараланган тезпишар картошка навларини механизация йўли билан экишга тайёрланмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ минг гектардан ортиқроқ майдонга ана шу қимматли экин экилди. Ерларни юмшоқ ва бегона ўтлардан тоза сақлаш мақсадида қатор ораларига мунтазам ишлов берилади, шунингдек экин униб чиқиш олдидан ва униб чиқиш пайтида тўрсимон бороналар билан бороналанади.

Картошка ғоят нам тупроқни талаб қилишини ҳисобга олиб, тахминан ҳар ҳафтада ҳосил тугунга қадар тез-тез ва ҳосил тугиш даврида ҳар беш-олти кунда суғориш белгиланди.

Шу билан бирга экинларни парвариш қилиш юзасидан амалга ошириладиган ишларни ғоят сифатли ва ўз вақтида ўтказиш белгиланди.

Картошка тўлиқ пишиб етилгандан кейин у картошка йиғувчи агрегатлар ёрдамида йиғиштириб олинади.

Яхши сифатли картошка олиш ва ҳосилни йиғиштириш вақтидаги нобудгарчиликни камайтириш учун йиғим-терим олди махсус тадбирларини ўтказишга — картошка палагини ўриб олишга, комбайнларни ва механизациянинг бошқа воситаларини тўғри созлаб қўйишга, ҳосилни йиғиштириб олишнинг илғор усулларини жорий этишга ва шу сингари ишларга алоҳида эътибор берилади.

Картошка уруғчилигига ҳам алоҳида аҳамият берилади. Ихтисослаштирилган колхоз ва совхозларда юқори сифатли уруғлик картошка олиш учун уруғлик картошка экишга энг серҳосил ерларни ажратиш, ихтисослаштирилган бригада ва звенолар тузиш, уларни зарур миқдорда техника ва ишчи кучи билан таъминлаш белгиланди.

Область картошкакорлари белгиланган марраларни эгаллашга ғоят катта аҳамият бериб, колхозлар ва совхозлар, бригадалар, звенолар ўртасида экинни парвариш қилиш юзасидан агротехника ишларини ўз вақтида ва сифатли ўтказиш ҳамда ҳосилни қисқа муддатларда ва нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун социалистик мусобақани янада авж олдирадилар, 1983 йилда камида 185 минг тонна картошка етказиб бериш учун барча ишларни қиладилар.

Бу тадбирлар Тошкент области илғор картошкакорларининг 1983 йил 17 февралда бўлиб ўтган кенгашида қабул қилинган.

ТАРИХ ВА МАДАНИЯТ ЁДГОРЛИКЛАРИ

КОМРОН «ДЕВОН»И

ЎЗБЕК шоири Комрон Мирзонинг ғазаллари, рубоийлари тўрт ярим асрдан сўнг яна рўёбга чиқди. Ҳиндистон кутубхонасида сақланган «Девон» қўлёзмаси шеърий мероснинг иккинчи марта рўёбга чиқишида ёрдам берди.

Тошкентлик олимлар — Ўзбекистон Фанлар академияси қўлёзмалар институти ходимлари группаси Ҳиндистонга қилган илмий сафари чоғида фанга ҳозирга қадар номаълум қўлёзмалар орасида Бобирнинг ўғли шоир Комрон қаламига мансуб «Девон»ни ҳам учратиб қолди.

Дўст мамлакатдаги ҳамкасблар қўлёзмалар микрофильмини ўзбек олимларига бердилар. 2000 сатрдан иборат ғазаллар, рубоийлар эски ўзбек тилида ёзилган. «Девон»нинг хаттоти Маҳмуд Исҳоқ Шахобий китобни 1035 ҳижрийда, яъни 1655 йилда кўчириб битказганлигини ҳам маълум қилган.

Ҳ. С. Сулаймонов номли қўлёзмалар институтининг илмий ходими, филология фанлари кандидати С. Ҳасанов Комрон асарларидан бир қисмини эълон қилди. Энди унинг шеърлар тўплами нашрга тайёрланмоқда. Тўпламга Комроннинг Низомий, Хисрав Деҳлавий, Алишер Навоийга бағишланган мисралари ҳам киритилади. Шоир шу асарлардан бирида «Навоийдан илҳом оламан...» деб ёзган.

С. ФРОЛОВА,
ЎзТАГ мухбири.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2 МАРТ СОАТ 19.30 да

РЕСПУБЛИКА ЁШ МАҚОМ ИЖРОЧИЛАРИ КОНКУРСИНИНГ ЛАУРЕАТЛАРИ ИШТИРОКИДА

МАҚОМ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Абдуҳошим ИСМОИЛОВ (ғижжак), Раҳматулла ҚУРБОНОВ (ашула), Рифъатилла ҚОСИМОВ (рубоб), Меҳрижон ҲОЖИМАТОВА (ашула), Ўлмас РАСУЛОВ (ғижжак),) Абдураҳим ҲАМИДОВ (дутор), Йўлдош ТОЖИЕВ (қўшнай), Ҳуррият ИСРОИЛОВА (ашула), Маҳмуджон ТОЖИБОЕВ (ашула).

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

КИРИШ СЎЗИ — санъатшунослик кандидати, музикашунос Тўхтасин ҒАФУРБЕКОВ.

Концерт соат 19.30 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ ШАҲАР 171-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—84 ўқув йилига

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Бўёқчилар, бўёқчи-альфрейшчиклар, сувоқчилар, қурувчи-дурадгорлар, электромонтажчилар, электр пайвандчилар, ғишт терувчи монтажчилар, дурадгор-паркетчилар, облицовкачи-плиткачи, ёғоч ва ганч ўймакорлари.

Ўқиш муддати бир-уч йил ва олти ой.

Билим юртига 8—10 синф маълумотидаги 15 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади.

Уч йиллик ўқишни тамомлаганларга ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат ва ҳунари бўйича диплом берилади.

Ўқишга қабул қилинганлар уч маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақи билан таъминланадилар. Билим юртини аъло баҳо билан тугатганлар ўрта ва олий ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан қабул қилинадилар. Областлардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида шаҳодатнома, медицина справкаси, 6 дона фотосурат (3х4 см), турар жойидан справка, мактабдан характеристика, автобиография.

Ҳужжатлар эрталаб соат 9.00 дан бошлаб қабул қилинади.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳар-81, Домбробод кўчаси, 74-уй (54, 50, 70, 79, 80, 34, 103-автобуснинг «Домброобод» бекати). Телефон: 77-49-53.

ҲАР ҚАНДАЙ ОБ-ҲАВО ПИСАНД ЭМАС...

Агар сиз эластик хромдан ишланган, тагчарми — полиуретанли этикда бўлсангиз ҳар қандай об-ҳаво ҳам писанд эмас.

Ёғин-сочинли кунлар учун поролонли этикларни тавсия этамиз. Улар енгил ва қулай.

Совуқ кунлар учун эса иссиқ — мўйнали этиклар зарур.

Мўйнали ва поролонли этиклар — ҳозирги модага мос, кўркам бўлиб, мамлакатимизда ишлаб чиқариладиган энг яхши этик намуналаридан қолишмайди.

Уларнинг иккаласи ҳам ўртача баландликдаги пошналарга эга.

Шунинг учун уларни ёшлар ҳам, ўрта ёшдаги аёллар ҳам мамнуният билан сотиб олади.

Баҳоси — 40 сўмдан 80 сўмгача.

Фарғона пойафзал фабрикаси ва Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси ишлаб чиқарган этикларни харид қилиш учун Тошкент шаҳри ва Тошкент области пойафзал магазинларига таклиф этамиз.

«Узобувьторг»нинг Тошкент областлараро базаси «Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

БУГУН ТОШКЕНТДА БУТУНИТТИФОҚ БОЛАЛАР ВА ЎСМИРЛАР МУЗИКА ҲАФТАЛИГИ ОЧИЛАДИ

НАФОСАТ ОҲАНГЛАРИ

КЕЙИНГИ йилларда республикамиз мактабларида ўқувчиларни эстетик тарбиялашга эътибор ортиб бормоқда. Шу боис ўн минглаб болалар музика ва қўшиқ дарсларида нафосат сирларини ихлос билан ўрганмоқдалар. Республикамиздаги етти мингдан зиёд умумтаълим, 277 та музика мактаблари, 13 та музика билим юрти, 36 та педагогика билим юрти, 3 та маданий-оқартув техникуми шунингдек, маданият саройлари, пионерлар уйлари, клублар ҳузуридаги бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида музика таълими кенг йўлга қўйилди.

Эндиликда мактаблар ўқувчилари Ш. Рамазонов, М. Бурхонов, С. Абрамов, А. Берлин, М. Левиев, С. Каримхўжаев, Д. Саидаминова каби қатор композиторларни яхши танийдилар. Улар ёш ҳаваскорлар билан тез-тез учрашувлар ўтказмоқдалар. Талабаларнинг қизиқишлари, илтимосларини ҳисобга олган ҳолда бугунги жўшқин ҳаётимизни, тинчлик, Ватанга муҳаббат ва В. И. Ленин ишига садоқатни мадҳ этувчи қўшиқлар, музикалар яратаётирлар.

Бугун очиладиган ва 7 мартгача давом этадиган «Музика ҳафталиги» программаси республика мактаблари ўқувчилари ва ёшларида қардош халқлар ҳамда чет эл прогрессив музикасига ҳар қачонгидан ҳам алоҳида ҳурмат туйғуси кучайганлигини яна бир бор кўрсатади. Ҳафталик кунларида болалар боғчалари, музика, умумтаълим мактаблари, мактабдан ташқари болалар муассасаларида, олий ва ўрта педагогик ўқув юртларида, клублар, шунингдек, бошқа қатор маданият муассасаларида, кутубхоналарда, театрлар, концерт ташкилотлари, филармониялар, спорт саройларида болалар ҳамда ўсмирлар учун музика фестиваллари ўтказилади. Қўшиқ байрамлари, симфоник кечалар, музикали спектакллар, лекция, концертлар уюштирилади. Ҳафталик қатнашчилари «Ўқувчиларни эстетик тарбиялашда музиканинг роли», «Халқ профессионал оғзаки ижоди» мавзуидаги лекциялар ва суҳбатларни тинглайдилар. Пойтахтимиздаги выставкаларни томоша қиладилар.

Шубҳасиз, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон ленинчи коммунистик ёшлар союзи Марказий Комитети, Ўзбекистон композиторлар союзи ўтказаётган бу йирик тадбир чинакам оммавий байрамга айланади.

С. ҲАСАНОВ.

«НЕПТУН» ТАКЛИФ ЭТАДИ

ТОШКЕНТДА БАЛИҚ ТАОМЛАРИ ТАЙЁРЛАШГА ИХТИСОСЛАШГАН ЙИРИК КОМПЛЕКС ИШГА ТУШДИ

СУРАТЛАРДА: «Нептун» кафесининг ташқи ва ички кўринишлари.

В. Портнов фотолари.

Катта йўл бўйида қад кўтарган янги бино ҳозир ўтган кетганларнинг эътиборини ўзига тортиб турибди. Илгари унинг ўрнида кўримсиз кулбалар, пахса деворлар хурпайиб турарди. Ёзда улар текисланиб янги бино пойдеворига биринчи ғишт қўйилди. Фрунзе район ошхоналар тресги ва унга қарашли 8-ошхона раҳбарлари бу ерда фақат балиқ таомлари тайёрланадиган ва балиқ масалликлари билан савдо қилувчи магазини бўлган янги кафе қуришга киришдилар.

Кафе лойиҳасини республика савдо министрлигига қарашли махсус лойиҳалаш-конструкторлик бюроси инженерлари чизиб беришди. Қурувчилар учун нимаики зарур бўлса, ҳаммасини трест муҳайё этди. Қурилиш суръати кун сайин ошиб борди. Ниҳоят етти ой деганда кўркам кафе Шота Руставели кўчаси бўйида бўй ростлади. Унга «Нептун» деб ном беришди.

Нептун — денгиз маъбудаси. Сувости бойликларининг ҳаммаси унинг измида. Нептун «инъом» этган тонна-тонна олтин тангали балиқлар ҳозир янги кафе ҳовузига келиб тушаяпти.

— Ташқарида махсус бункер бор, — изоҳ беради 8-ошхона директори Қобил Зоиров. — Балиқ олиб келган машина цистернасининг қуйи оғзи шу бункерга мос. Шофёрнинг ўзи шчитни очса бас, цистернадаги балиқлар бункер орқали кафе ичкарисидаги мармар ҳовуз томон оқиб келаверади. Ҳовуз катта, бемалол 15 тонна балиқ сиғади.

Ҳовуздаги тиниқ сувда турли хил балиқлар оҳиста сузиб юрибди. Холодильник пештахтасида эса улардан янги тайёрланган масалликлар.

— Ҳар куни 11—12 хил масаллиқ тайёрлаб беряпмиз, — дейди пазандалар бригадаси бошлиғи Раҳматулла Муҳамедов. — Уларнинг номи ҳар хил — қийма балиқ, «Нептун» котлети, биточки, шницел... Уй бекалари магазинимиздан масаллиқларни харид қилишади-ю, бир зумда оила аъзолари учун тушлик ёки кечки таом тайёрлайверишади.

Махсус тайёргарликдан ўтган оппоқ халатли йигит-қизлар ичкарида балиқлардан масалликлар тайёрлаш билан банд. Бу масалликларнинг бир қисми иссиқ цехга узатиляпти. ГДРдан келтирилган печь ва қозонларда балиқлардан турли хил таомлар тайёрланмоқда. Залга кирган хўранда менюга кўз ташлаб, кўнглига ёққан таомни буюраяпти. Суюқ таом истаса марҳамат, қозонларда балиқ шўрва, рассольник, солянка, борщ қайнаб турибди. Қуюқ таомни кўнгил хушласа турли хил котлетлар, шницель ва биточкилар тайёр.

80 ўринли зал интерьерлари жуда ҳам гўзал. Тўрда денгиз ости манзараларини тасвирловчи ойнаванд панно кўзга ташланади. Панно тубида ёниб турган чироқлар нурида балиқ ва медузалар гўё сузиб юргандек, кўкатлар эса денгиз тўлқинида тебраниб тургандек туюлади. Рангларга қараб кўзингиз дам олади, денгиз шабадаси юзингизни силаб ўтаётгандек бўлади. Қатор терилган столлар устида, ҳарир пардалар тутилган дераза токчаларида анвойи гуллар товланиб турибди.

Столлар устидаги мўъжазгина декчаларга хўрандалар балиқ шўрва суздириб келишлари мумкин. Шўрва совимасин десангиз декча остидаги қуруқ спиртни ёқиб қўясиз. Кўкиш аланга шўрвани бир маромда иситиб туради.

Фрунзе район ошхоналар трестига қарашли 8-ошхонанинг «Нептун» кафеси балиқхўр хўрандаларни ўз бағрига чорламоқда. Қўли ширин пазандалар тайёрлаган таомлар мунтазир, сизга ёқимли иштаҳа тилаймиз.

— Районимизда умумий овқатланиш корхоналари тармоғи йил сайин кенгайиб боряпти, — дейди ошхоналар тресги директори, СССРда хизмат кўрсатган рационализатор ва ихтирочи Маъмур Исмоилович Қўшоқов. — Эски типдаги пастак чойхона ва ошхоналар ўрнида замонавий лойиҳа асосида кўркам кафелар бунёд этиляпти. Кейинги йилларда қурилган қўшқаватли «Фируза», «Чинор», «Наврўз» каби кафелар ҳозир хўрандаларга намунали хизмат кўрсатмоқда. Улар ёнига энди «Нептун» балиқ комплекси ҳам қўшилди.

Трест коллективи ўз ишлаб чиқаришини ривожлантириш, ички имкониятлардан тўларок фойдаланиш ҳисобига йил сайин товар оборотини кенгайтириб боряпти. Кейинги икки йил мобайнида товар обороти қарийб 15 процент ошди.

СССРнинг 60 йиллиги шарафига ўтказилган социалистик мусобақада трест коллективи ғолиб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, республика касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди. «Таштекстильмаш» заводи ҳузуридаги 12-ошхона коллективи эса СССР Савдо министрлиги, давлат савдоси ва матлубот кооперацияси ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг фахрий ёрлиғи билан мукофотланди. 8-, 10-ошхона коллективлари область мусобақасида ғолиб чиқдилар.

Район умумий овқатланиш корхоналари коллективлари юбилей йилида эришилган ютуқларни бу йил янада мустаҳкамлаш учун мусобақани тобора авж олдирмоқдалар.

Ж. НОСИРОВ.

СПОРТ

ГРУППАДА БИРИНЧИ

● БУХОРОДА баскетбол бўйича 9—12 ўринлар учун баҳслашган командаларнинг якунловчи давра ўйинлари тугади. Кеча Тошкентнинг «Университет» командаси Вильнюснинг «Статиба» коллективи билан учрашди. Охирги ўйин натижасидан қатъий назар, вакилларимиз бир кун олдин Куйбишевнинг «Строитель» командасини 105:89 ҳисобида енгиб, 46 очко тўпладилар ва иккинчи группада биринчи ўринни эгаллашди.

ФИНАЛЧИЛАР МАЪЛУМ

● «ПАХТАКОР» командаси собиқ ўйинчилари хотира совғаси учун ўтказилаётган сараралаш ўйинлари ниҳоясига етди. Группаларда Термизнинг «Автомобилист», Фарғонанинг «Нефтяник» ҳамда Тошкент областининг «Соҳибкор» командалари ғолиб келиб, финалга чиқишди. Энди бош совғи учун ана шу уч команда бир даврали мусобақада ўзаро куч синашади.

СОВРИНДОРЛАР САФИДА

● ВЕЛОТРЕК бўйича бутуниттифоқ мусобақалари Ашхобод шаҳрида бўлиб ўтди. 120 километрлик группа пойгасида Тошкент области вакили Николай Логинов маррага учинчи бўлиб келиб, совриндорлар сафидан жой олди.

МЕРГАНЛАР БАҲСИ

● СТЕНДГА отиш бўйича республика кубоги мусобақаларида тошкентлик мерганлар устунлик қилишди. «Меҳнат» жамияти вакили Рустам Ямбулатов траншеяли отишда 190 очко билан биринчи бўлди. Армия спорт клуби вакили Александр Омелин айланали стендга отишда 193 очко тўплаб ғолиб келди.

(ТАСС)).

«СПОРТЛОТО»

БАХТЛИ НОМЕРЛАР

26 февралда бўлиб ўтган «Спортлото» 9-тиражининг натижалари:

«49 дан 6»: 3, 7, 8, 26, 35, 46.

«36 дан 5»: 10, 16, 19, 24, 30.

(ТАСС).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

1 МАРТ, СЕШАНБА

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Иркутск шаҳар мактаб ўқувчиларининг СССР Олий Советининг депутати, СССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси СССР Давлат мукофотининг лауреати Н. А. Логачёв билан учрашуви 10.20 — Бадиий фильм. 11.35 — Концерт. 11.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20— Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Илмий-ўқув кўрсатуви. 17.05 — «Объектив» 17.35 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 18.05 — Г. Свиридов. «Тунги булутлар» 18.30 — «Спорт ҳафталиги». 19.00 — П. И. Чайковский. «Болалик альбомидан». 19.15 — «Дунё воқеалари»: 19.30 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов телетомошабинларнинг хатларига жавоб беради. 20.00— Ф. Лист. «Венгерча рапсодия». № 6. 20.10— Бадиий фильм. 21.30—«Время». 22.05 — «Балет ҳақида». 23.35 — «Дунё воқеалари».

МТ-II. 18.30 — Янгиликлар. 18.50— Ҳужжатли фильм. 19.00 — «Сиз яратган боғ». 19.30 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 20.30 — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — «Халқаро панорама». 21.30 — «Время». 22.05 — Бадиий фильм 23.10 — «Рассомлар ҳақида ҳикоялар».

ЎзТВ-I. 11.30 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Адабиёт. 18.05 — Фильм-концерт. 18.15 — «Ўсмирлар ижодидан». 18.45— «Биз — ватанпарвар-интернационалистлармиз». 19.30 — «Ахборот». 19.50 — «Шеърият билан учрашув». 20.30 — «Ахборот». 21.00 — Ёш ижрочилар концерти 21.30 — «Время». 22.05 — «Бугун оламда нима гап?» 22.25 — Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/III да **Флория Тоска**, 2/III да **Спартак**, 3/III да **Дилором**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/III да **Кузнинг биринчи куни**, 2/III да **Юрак операцияси**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 2/III да **«Аралаш ҳайвонлар группаси» аттракционининг гастроллари**, (19.30).

Тошкент фотореклама комбинати коллективи меҳнат ва иш ҳақи бўлимининг бошлиғи М. Д. Мақсудовага укаси

Нуриддин Жалолович МАҚСУДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334046 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.